№ 73 (4120)

20 верасня 2016 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

www.nv-online.info

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Да ўвагі!

Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

ГАЗЕТА – ЧЫТАЧЫ

Не застаньцеся без «Народнай Волі» ў кастрычніку–снежні!

Нагадваем: многім з Вас, шаноўныя чытачы, трэба прадоўжыць падпіску на IV квартал. Не спазніцеся!

Вы – з “Народнай Воляй”, “Народная Воля” – з Вамі!

25 гадоў таму бел-чырвона-белы сцяг і герб «Пагоня» сталі дзяржаўнымі сімваламі Рэспублікі Беларусь

19 верасня 1991 года гістарычная сімволіка была прызнана дзяржаўнай. Такое рашэнне прыняў пасля краху СССР Вярхоўны Савет Беларусі 12-га склікання.

Нацыянальная сімволіка заставалася дзяржаўнай да рэферэндуму 1995 года, калі замест яе вярнулі савецкія сімвалы.

Раней бел-чырвона-белы сцяг і герб «Пагоня» былі сімваламі Беларускай Народнай Рэспублікі – першага дзяржаўнага ўтварэння, што абвясціла сваю незалежнасць ад іншых краін і выкарыстоўвала азначэнне «беларускі».

Герб «Пагоня» – ваяр з узнятым мячом на белым кані ў чырвоным полі – вядомы ў Беларусі з глыбокай старажытнасці.

У якасці дзяржаўнага герба Вялікага Княства Літоўскага, старажытнай беларускай дзяржавы, яе пачаў выкарыстоўваць вялікі князь Віцень напрыканцы XIII стагоддзя. Выявай «Пагоні» ўпрыгожаныя ўсе дзяржаўныя дакументы тагачаснай Беларусі, старонкі «Літоўскай метрыкі» і «Статутаў».

«Пагоня» была на сцягах беларуска-літоўскага войска ва ўсіх вырашальных бітвах тых часоў – ад Грунвальда да Оршы.

Пасля Люблінскай уніі «Пагоня» нароўні з польскім белым арлом змяшчалася на гербе Рэчы Паспалітай і на каралеўскім сцягу. Нават пасля падзелаў Рэчы Паспалітай у XVIII ст., калі Беларусь трапіла пад уладу Расіі, «Пагоня» засталася гербам беларускіх губерняў.

Бел-чырвона-белы сцяг у сённяшнім выглядзе, у адрозненне ад «Пагоні», мае канкрэтнага аўтара. Сцяг стварыў у 1917 годзе Клаўдзій Дуж-Душэўскі.

Створаны Дуж-Душэўскім сцяг быў упершыню ўзняты ўвесну 1917 года на будынку Беларускага таварыства дапамогі пацярпелым ад вайны ў Пецярбургу (Дуж-Душэўскі быў супрацоўнікам гэтага таварыства).

А 12 сакавіка ў Мінску ўпершыню адбылося масавае свята – нацыянальны Дзень беларускага значка. Бел-чырвона-белыя значкі, кукарды і сцяжкі можна было пабачыць паўсюль на вуліцах.

Бел-чырвона-белую стужку ў 1917-м сталі насіць і вайскоўцы-беларусы на франтах Першай сусветнай вайны, каб пазнаваць сваіх.

У снежні 1917 года ў Мінску падчас Усебеларускага з’езда бел-чырвона-белы сцяг ужо адзінадушна прызнаваўся нацыянальным сімвалам Беларусі. Ён стаў дзяржаўным сцягам Беларускай Народнай Рэспублікі.

За Саветамі ж сцяг быў забаронены.

У канцы 1940-х Сталіну спатрэбілася стварыць сцягі саюзных рэспублік СССР, асабліва тых, якія былі членамі ААН. Яны былі выраблены на аснове сцяга савецкай імперы. Гэты сцяг і зацвердзілі ў 1951-м. Герб БССР трохі даўнейшы. Ён быў прыняты ў 1927-м таксама на аснове герба СССР.

“Наша Ніва”.
Фота: Вадзім Заміроўскі, TUT.BY.

(Працяг тэмы на 4-й стар.)

РАКІРОЎКА

Куды працаўладкуюць дэпутатаў?

Быць дэпутатам “не вольная работа, а цяжкая праца”, заявіў учора **Аляксандр Лукашэнка** падчас сустрэчы са старшынёй Палаты прадстаўнікоў **Уладзімірам Андрэйчанкам**. Кіраўнік дзяржавы таксама звярнуў увагу на працаўладкаванне дзеючых дэпутатаў.

“Можа, будуць нейкія пажаданні па працаўладкаванні дэпутатаў, якія сыходзяць з парламента, але не з палітычнага жыцця, – прыводзіць словы Лукашэнкі прэс-служба кіраўніка краіны. – *Пагляздіце, каб дэпутаты, якія сыходзяць з парламента, былі запатрабаваны ў жыцці. Ёсць дэпутаты, якіх мы згубіць не можам”.*

Андрэйчанка паведаміў, што ўсяго трэба працаўладкаваць 28 чалавек і на сёння ўжо вырашана пытанне ў дачыненні да 21 дэпутата.

ПАЛІТКУХНЯ

Рада Беларускага нацыянальнага кангрэса будзе працаваць над далейшым аб’яднаннем дэмакратычных сіл

Як вядома, у склад Рады Беларускага нацыянальнага кангрэса ўваходзяць: ад Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі («Грамада») – **Станіслаў Шушкевіч**, ад аргкамітэта па стварэнні Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі («Народная Грамада») – **Мікалай Статкевіч**, ад незалежнага прафсаюза РЭП – **Генадзь Фядыніч**, ад кампаніі «Еўрапейская Беларусь» – **Максім Вінярскі**, ад зарэгістраванага ў Чэхіі аб’яднання «Малады фронт» – **Зміцер Дашкевіч**, ад руху салідарнасці «Разам» – **Алесь Макаеў**, ад аргкамітэта партыі «Беларускі рух» – **Вацлаў Арэшка**, ад руху «За дзяржаўнасць і незалежнасць Беларусі» – **Уладзімір Някляеў**, а таксама некалькі прадстаўнікоў рэгіянальных дэмакратычных кааліцый.

Учора Рада прыняла заяву, у якой сцвярджаецца, што прайшоўшыя выбары не адпавядаюць міжнародным стандартам. Адначасова адзначаецца, што “частка дэмакратычных структур праявіла непаслядоўнасць сваіх пазіцый, няздольнасць да стратэгічнага бачання сітуацыі і да салідарнага супрацоўніцтва.

Мы будзем працаваць над далейшым аб’яднаннем дэмакратычных сіл, здольных змагацца супраць дыктатуры.

Мы заклікаем дэмакратычныя, грамадскія і палітычныя сілы да супольнай кампаніі «За новыя выбары, за новую ўладу!».

Толькі свабодныя, справядлівыя выбары могуць стаць шляхам да выхаду з крызісу, да паляпшэння жыцця беларусаў”.

Намечана правесці 24 лістапада акцыю пратэсту.

Генадзь БУРСКІ.

НАДВОР’Е

Холадна і дажджліва

У сераду 21 верасня ноччу месцамі, днём на большай частцы тэрыторыі чакаюцца кароткачасовыя дажджы. Ноччу будзе +2…+8°С, днём – +9…+15.

ПРАЕКТ

Заробкі бюджэтнікаў вырастуць у 2017 годзе толькі на 9 працэнтаў?

Гэта вынікае з праекта Дзяржаўнага бюджэту на 2017 год. Калі так атрымаецца ў рэальнасці, то, думаецца, многія не вельмі абрадуюцца. Сёння сярэднія заробкі бюджэтнікаў не дасягаюць і 600 рублёў, значыць, з павышэннем заробкаў пляскаць у ладкі ім не давядзецца.

Аксана МІРОНАВА.

ТОЧКА ЗРЕНИЯ

Михаил КАДЫРОВ, доктор сельскохозяйственных наук, профессор, лауреат Государственной премии в области науки и техники

Россия–Запад: белорусское настоящее и будущее

Как бы там ни было, но в России, на мой взгляд, дела идут несколько лучше, чем у нас, хотя проблем тоже хватает. Там уже серьезно увеличили производство мяса птицы, яиц, тракторов, автомобилей... Многие наши товары становятся у них невостребованными.

В России – пусть незначительный, но рост. У нас – серьезное нарастание экономического кризиса, падение экспорта, отсутствие перспектив дальнейшего развития.

Усиление конкурентоспособности российских предприятий грозит дальнейшим сокращением доли многих белорусских товаров на огромнейшем рынке соседней страны, а на другие рынки, даже африканские и азиатские, пробиться становится все труднее. Все это, естественно, не будет способствовать развитию нашей экономики, выходу из нынешнего серьезнейшего кризиса и, следовательно, нормализации в целом жизненной ситуации.

Конечно, существует реальная опасность, что ради удержания Беларуси в зоне своего влияния, которая создана Россией вместе с Лукашенко за 22 года, Кремль может пойти, скажем так, на самые крутые меры. Вот поэтому, по-моему, следует настойчиво повторять, напоминать один важный тезис: нам следует, всячески укрепляя свой государственный суверенитет, учиться жить в мире и согласии с Россией, не используя при этом те меры и методы, которыми долгое время злоупотреблял Лукашенко, сдавший, по сути, России всё под пустой «лямант», что он гарант независимости и процветания. В реальности налицо сильнейшее возрастание нашей зависимости от Москвы, явная угроза нашему государственному суверенитету.

И все это случилось не потому, что не было других вариантов взаимоотношений с Россией. Это все, считаю, случилось из-за субъективизма А.Лукашенко, его своеобразного понимания (или непонимания) диалектики, отсутствия контроля за его действиями со стороны парламента и общества. Александр Григорьевич вот уже 22 года руководит Беларусью по принципу «что хочу, то и ворочу».

(Окончание на 2-й стр.)

САЛІДАРНАСЦЬ

Пра загубленых беларусаў помняць у Нідэрландах

У галандскім горадзе Эйндховене адбылася штогадовая цырымонія памяці загубленых беларусаў **Юрыя Захаранкі, Віктара Ганчара, Анатоля Красоўскага і Дзмітрыя Завадскага.**

Цырымонія прайшла ў жывога мемарыяла “Чатыры дрэвы”, якія былі пасаджаны пры ўдзеле гарадскіх улад 16 верасня 2008 года ў памяць аб тых, каго злыя людзі звялі з гэтага свету.

СТОП-КАДР

Спявалі, танцавалі, малявалі…

У гомельскай кавярні «Флэт» гарадская суполка Таварыства беларускай мовы зладзіла фэст удзельнікаў беларускамоўнай адукацыі. Дзеці розных узростаў з бацькамі, дзядулямі і бабулямі вучыліся разам спяваць беларускія песні, танцаваць, прыдумляць і маляваць ілюстрацыі да беларускіх казак, рабіць лялькі – і проста бавіліся з любімымі цацкамі.

«*Нам хацелася сабраць усіх разам*, – кажа кіраўніца гарадской суполкі ТБМ **Алеся Аўласевіч,** – *каб перазнаёміць і дзяцей, і бацькоў і такім чынам праз знаёмствы пашырыць у горадзе беларускамоўны асяродак*”.

ЧУТКІ

Віктара Ганчарэнку «сватаюць» у польскі клуб?

Вядомы футбольны трэнер з Беларусі можа ўзначаліць варшаўскую “Легію”.

У польскіх СМІ з’явілася інфармацыя, што **Віктар Ганчарэнка**, які зараз з’яўляецца галоўным трэнерам расійскай “Уфы”, прысутнічаў на дамашнім матчы “Легіі” ў Лізе чэмпіёнаў з дортмундскай “Барусіяй” (*палякі прайгралі – 0:6. –* **Аўт**.).

Раней паведамлялася, што варшаўскі клуб на самай справе цікавіцца беларускім трэнерам, а настаўнік “Легіі” **Беснік Хасі** ўжо адпраўлены ў адстаўку.

Тым часам генеральны дырэктар “Уфы” **Шаміль Газізаў** з гэтай нагоды выказаўся так: *“У наш клуб ніякіх афіцыйных запытаў не паступала, таму Віктар Міхайлавіч працягвае працу”.*

ТОЧКА ЗРЕНИЯ

Россия–Запад: белорусское настоящее и будущее

(Окончание. Начало на 1-й стр.)

Чего я не понимаю и не принимаю, так это вызывающе враждебного отношения некоторых белорусов к России и приписывание всех наших нынешних бед именно ей.

Говорят и пишут примерно так: Россия – империя зла, веками нас душила и будет душить, российские вековые имперские устремления неистребимы и будут постоянно исторически воспроизводиться. Или: Россию ждет судьба «Титаника», все уже предрешено. Вот тогда мы заживем счастливо, встанем на путь прогресса и процветания.

Далее: лучше быть под США, чем под Россией. С ней (Россией) перспективного будущего у Беларуси не было, нет и не будет, а раз так, то нам надо любыми способами бескомпромиссно уходить из-под влияния России на Запад.

Таких людей, я думаю, как и во времена, скажем так, Зенона Позьняка, процентов 10–15 (может быть, теперь 20–25), но они, как я понимаю, более активны и бескомпромиссны.

Но давайте посмотрим, насколько оправданна такая позиция, исходя из нынешних белорусских реалий, перспектив ближайшего будущего Беларуси и обязательной необходимости сохранения хотя бы минимального экономического и социального благополучия, а следовательно – мира и спокойствия в стране.

Конечно, как это и подобает цивилизованной стране, в нашем обществе должны быть толерантно сосуществующие разные точки зрения. Ведь, в сущности, перед Беларусью стоят главные вопросы: как, с какой скоростью уходить на Запад и как, с какой скоростью, какими методами уходить из-под влияния России, сохраняя в Беларуси нормальную жизнь?

И здесь явно тот случай, когда дьявол кроется в деталях. Параллельно ведь возникают другие немаловажные вопросы: что позволит Россия? Какой будет помощь Запада? Судя по Украине и многим странам, вошедшим в ЕС, «раскатывать губу» особенно не приходится.

Мудрость руководства страны (старого-нового) и будет заключаться в его способности обосновать и практически осуществить тот обязательно необходимый, без крайностей, срединный «срединный путь», который только и может привести к успеху.

И есть большая надежда, что процесс поднятия белорусско-российской целины будет успешным и даже ускоренным, если у руля управления страной окажутся образованные, мудрые, а следовательно – дальновидные, нравственные, духовно продвинутые люди, и тогда великое дело Возрождения Беларуси начнет осуществляться.

За нынешнее плачевное состояние нашей Беларуси надо винить сначала всех нас, затем Лукашенко и только после этого Россию. В обобщенном виде, по-моему, лозунг должен быть таким: нам необходим белорусский Национализм с большой буквы, опирающийся на образованность, культуру, духовность, уважение и терпимость к другим народам, плюс тесное экономическое сотрудничество со всеми соседями и несоседями. Национализм плебейский, грубый, мелкотравчатый нужно сдать в архив.

Сейчас отдельными лицами упорно распространяется мнение, что Беларусь – это всего лишь щепка, которую несет по реке взаимоотношений «Запад–Россия», а сама щепка повлиять на то, куда ее прибьют мутные потоки этой грязной реки, совершенно не способна. Если уподобляться апологетам такой точки зрения, то, выходит, нам всем только и остается, что ждать «с моря погоды», а Лукашенко пусть продолжает куражиться и бесчинствовать по полной программе над созданным им захудалым колхозом под названием «Советская Белоруссия». Если Беларусь – такая щепка, то она не перестанет быть таковой, даже если народ созреет и что-нибудь «вытворит», поскольку мутные потоки реки отношений «Запад–Россия» все равно прибьют ее туда, куда потоку нужно.

Уже проскальзывает даже такая мысль: «Лукашенко может остаться пожизненным диктатором под патронажем Запада, и это очень даже вероятно». Поэтому, вполне понятно, не надо ждать «созревания народа», не надо ждать благоприятных моментов в будущем, их не будет, а надо всем, кто имеет разум и совесть, объединиться и действовать, даже понимая, что это очень опасно для жизни.

Если таких не найдется в достаточном количестве, что ж, щепку куда-нибудь да прибьет. Но есть реальная опасность, что при этом могут кануть в Лету нынешние наши, хоть формальные, независимость и суверенитет.

Если случится полная деградация и развал России, то соседние с нами государства сохранятся, но не при такой степени потери национальной самобытности, почти полной русификации имеем большую вероятность раствориться, быть поглощенными соседними государствами, в основном Польшей, Литвой и тем государством, что возникнет на обломках России и будет соседним с нами.

И никому для этого прилагать особых усилий не нужно будет. В том раздрае уже, по сути, бывший белорусский народ «потечет» туда, где ему будет спокойнее, сытнее и стабильнее.

В социальных сетях уже всерьез, в полный голос говорится о том, что никакой смены власти в Беларуси не будет, пока США и Европа не «завалят» Россию. Импульс перемен в Беларусь поступал до сего дня и поступит в ближайшем будущем из российского хаоса и противостояния. Утверждается даже, что тот, кто ратует за возрождение Беларуси без хаоса и противостояния в России, автоматически выступает за пожизненное правление Лукашенко и воцарение сына Коли.

Я считаю: утверждение, что «никакой смены власти в Беларуси не будет, пока США и Европа не «завалят» Россию», ни с позиций гуманистического мировоззрения, ни с позиций элементарной логики не выдерживает серьезной критики. Утверждать так недопустимо, да и непродуктивно прежде всего по отношению к самой Беларуси.

Во-первых, нельзя не понимать, что если Россию начнут «валить» по-настоящему, через реальное противостояние, то в Беларуси долго не будет мира, покоя и материального достатка у людей… Много горя хлебнут наши дети и внуки.

Во-вторых, Запад никогда, ни при каких обстоятельствах не начнет крупномасштабный военный конфликт с Россией обычными видами вооружений, пока у России есть нынешний ядерный потенциал.

В-третьих, нет никакого сомнения, что в ближайшем будущем отношения США–Россия, ЕС–Россия нормализуются. Для этого есть много причин, сил и тенденций как в США, так и в ЕС, этому активно способствующих. Интересы бизнеса, потенциал здравомыслия, немилитаристская настроенность западных обществ очень значительны.

Да и сумеет ли Запад сжать «экономическую удавку на шее России»? У России что, нефти, газа, леса, ископаемых, пашни мало? Практически она успешно перешла на самообеспечение продовольствием. Зерна до 20 млн тонн в отдельные годы продает на экспорт. В этом году ожидается рекордный урожай. Под собственным ядерным зонтиком находится. Очевидно, конечно, что в России научно-технического, социального прогресса западноевропейского типа не будет в ближайшие десятилетия. Но в современном мире в технико-технологическом плане отстать невозможно. Можно лишь не быть на передовых рубежах научно-технологического прогресса, где, кстати, и находится большинство стран мира.

На извечный вопрос «Куда мы должны идти?» я ответил бы следующим образом: цель движения должна пониматься не как движение к некоему конечному состоянию (к чему мы так привыкли: к примеру, в «рыночный социализм»), а как движение по направлению к некоему вектору изменений, слагаемые которого отражают ведущие, глобальные, исторически оправданные тенденции мирового развития:

– государственный суверенитет как абсолютная, не дискутируемая ценность;
– переход к постиндустриальным технологиям;
– участие в общемировой информационной коммуникационной революции;
– становление институтов гражданского общества;
– истинное разделение и независимость властей;
– свободные, регулируемые только законом, СМИ;
– развитие местного самоуправления;
– многоукладная, открытая, конкурентная рыночная экономика;
– гибкое сочетание в управлении экономикой сильных государственных регулирующих начал и механизмов самонастройки;
– сильный средний класс;
– привлечение инвестиций;
– конструктивная максимально духовная, правдивая и гуманная информационная среда;
– переход от агрессивно-политического к интеллигентно-взыскательному стилю управления.

Последний пункт специфически белорусский, но избавиться от него будет ох как нелегко.

РУБАМ!

Правакацыя без пакарання правакатараў

Тамара Сяргей працягвае змаганне з тымі, хто пры высокіх пагонах парушае правы чалавека.

Пра супрацьстаянне Тамары Сяргей з праваахоўнікамі “Народная Воля” піша амаль на працягу года. Гісторыя – проста гатовы сцэнарый для тэатра абсурду. Але гэта наша рэчаіснасць.

6 лістапада 2015 года, у дзень інаўгурацыі Аляксандра Лукашэнкі, на чыгуначным вакзале Мінска праваахоўнікі затрымалі Тамару Сяргей. З вакзала Тамара і актывісты грамадскай ініцыятывы “Супраць беззаконнасці ў пракуратуры і судах” збіраліся рушыць да Палаца Незалежнасці, каб расцягнуць плакаты падчас з'яўлення Лукашэнкі. Але затрыманне Сяргей планы сапсавала.

Міліцыянеры – падпалкоўнік **Сяргей Гаркавы** і старшы прапаршчык **Сяргей Махнач** – патлумачылі праваабаронцы: паступіла заява ад грамадзянкі Тарасавай, што Тамара адкрыта скрала ў яе 300 долараў каля абменнага пункта на трэцім паверсе вакзала. Сяргей на той паверх нават і не падымалася, але 4 гадзіны мусіла правесці ў пастарунку. Міліцыянеры нібыта высвятлялі акалічнасці справы: праваабаронцу абшукалі (грошай ніякіх, зразумела, не знайшлі), дапрасілі і, не складаючы ніякіх пратаколаў, адпусцілі.

І вось з таго самага часу Тамара Сяргей імкнецца даказаць, што гэта была правакацыя, што яе спецыяльна затрымалі на вакзале, каб яна і актывісты грамадскай ініцыятывы не трапілі на вочы Лукашэнку, а грамадзянка Тарасава яе проста абылгала.

Спачатку Сяргей пісала скаргі аб незаконным затрыманні. Звярталася і да міністра ўнутраных спраў **Ігара Шуневіча,** і да генпракурора **Аляксандра Канюка.** У рэшце рэшт яе заяву перанакіравалі ў Мінскі аддзел унутраных спраў на транспарце: па сутнасці, займацца праверкай па яе лістах даручалі тым, хто яе затрымліваў. Не дзіва, што правяраючыя ў дзеяннях супрацоўнікаў унутраных спраў і ў дзеяннях грамадзянкі Тарасавай парушэнняў заканадаўства не знаходзілі.

Апошнім адрасатам, якому напісала праваабаронца, быў намеснік міністра – начальнік міліцыі грамадскай бяспекі МУС **Мікалай Мельчанка.** Цяпер ужо на стол міліцэйскага чына легла яшчэ адна заява – Сяргей патрабавала правесці праверку і ўзбудзіць крымінальную справу ў дачыненні да грамадзянкі Тарасавай, якая, упэўнена праваабаронца, узвяла на яе паклёп і павінна за гэта адказваць па законе.

Адказ з прыёмнай намесніка міністра прыйшоў яшчэ 23 сакавіка – Тамары паведамілі, што яе заяву пераслалі ў ГУУС Мінгарвыканкама. А потым – цішыня, праваахоўнікі як вады ў рот набралі. Але Сяргей патрабавала адказу. Атрымала яго толькі напрыканцы мінулага тыдня – 15 верасня. І што цікава – па электроннай пошце.

“В рамках проводимых разбирательств виновность Т.Е.Сергей в хищении денежных средств у Т.Н.Тарасовой установлена не была, и после дачи пояснений она была отпущена. Установить более подробные анкетные данные Т.Н.Тарасовой в ходе проведенной проверки не представилось возможным, так как в ОДС она не вернулась, согласно справке адресно-справочного бюро в Республике Беларусь не значится”, – паведамляў Сяргей старшы інспектар Упраўлення аховы правапарадку і прафілактыкі ГУУС Мінгарвыканкама **падпалкоўнік І.С.Каваленя.** Прычым ягоны адказ быў узгоднены з кіраўніцтвам: на лісце стаялі подпісы начальніка ўпраўлення **падпалкоўніка А.С.Купчэні** і яго намесніка **падпалкоўніка В.Т.Сцяпуры**.

У адказе таксама паведамлялася, што, паколькі *“лицо, которое представилось Т.Н.Тарасовой, могло добросовестно заблуждаться, орган уголовного преследования объективно приходит к выводу, что в ее действиях отсутствуют признаки состава преступления, предусмотренного ст.400 УК Республики Беларусь (заведомо ложный донос)”.*

– Тое, што шукаць паклёпніцу не будуць, – не здзіўляе, – каменціруе адказ з ГУУС Тамара Сяргей. – Але ж паказальна іншае: атрымліваецца, што не проста радавыя міліцыянеры, а высокія чыны не ведаюць элементарных правілаў і сваіх службовых абавязкаў. Мяне затрымліваў не зялёны юнак, а **падпалкоўнік Сяргей Гаркавы**. Чаму ён паверыў словам нейкай дзяўчыны, па выглядзе алкагалічкі? Чаму не запатрабаваў у яе пашпарт, не запісаў дадзеныя, у рэшце рэшт не высветліў, хто яна такая, дзе жыве, а ўзяў і адпусціў? Мяркую, справа ў тым, што гэта была добра спланавая правакацыя, каб Сяргей з актывістамі не сапсавалі свята інаўгурацыі Лукашэнку.

– Атрымліваецца, што кропка ў вашай справе пастаўлена. Ваша сітуацыя – чарговае пацвярджэнне, што цяжка дамагацца праўды ў нашай краіне. Не шкада высілкаў, патрачанага часу?

– Ні ў якім разе.

Па-першае, адказ ГУУС буду абскарджваць у пракуратуры, буду там ставіць пытанні і аб дзеяннях супрацоўнікаў міліцыі, і аб грамадзянцы “Тарасовой Т.Н.”.

Па-другое, я ўпэўнена, што з нашымі ўладамі трэба дзейнічаць у рамках закона сістэматычна, структурна, мэтанакіравана і пісьмова. І тады вынік будзе. Магчыма, не такі, як хацелася б у канкрэтнай сітуацыі. Але гэта дапаможа прадухіліць тую распушчанасць і беззаконне, якія мы сёння маем. Канешне, усё гэта патрабуе часу і сіл, працей сыпаць лозунгамі, ладзіць семінары і многа гаварыць. Такі шлях, на жаль, абралі многія, і ўлада, не бачачы адпору, часцяком дзейнічае брутальна і жорстка. Гэта праблема нашай грамадзянскай супольнасці: патанулі ў гаварыльні. А трэба дзейнічаць…

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

КОМПЕТЕНТНО

Доходы от туризма в Беларуси могут составлять 5–6% ВВП

– На сегодняшний день гостиничный рынок – один из самых перспективных работодателей в Минске, – заявил в интервью порталу tio.by **генеральный менеджер «Ренессанс Минск Отель» Йеспер ФРАНЦЛ.** – В целом это очень положительный тренд для страны – наличие большого количества отелей. Доходы от туризма в Европе составляют около 10% ВВП. Конечно, туризм включает в себя не только гостиницы, но и логистику, транспорт, рестораны, другие направления. В то же время именно гостиницы в Европе дают огромное количество рабочих мест. Принимая во внимание, что туризм является очень мощным фактором для появления рабочих мест, государство должно создавать благоприятные условия для развития этой отрасли. Я думаю, что при положительном развитии событий доходы от туризма в Беларуси могут составлять 5–6% ВВП.

ПЛАНЫ

Калі адкрыюць «Дынама»?

Легендарны мінскі стадыён закрылі на рэканструкцыю яшчэ ў 2012 годзе.

Як паведаміў днямі намеснік прэм'ер-міністра Беларусі **Анатоль Калінін,** “Дынама” адкрыецца пасля рэканструкцыі ў 2017 годзе.

Дзякуючы алюмініеваму даху, пад навесам будзе знаходзіцца каля 70% месцаў для гледачоў. Усяго на стадыёне прадугледжана каля 22 тысяч месцаў. Футбольнае поле будзе мець натуральны газон і падагрэў.

Асобна было адзначана, што пры рэканструкцыі будзе захавана гістарычная частка стадыёна, у тым ліку аркада з боку вуліцы Кірава.

ОВАЛЬНЫЙ ЗАЛ

Не только высокая пенсия…

Как известно, работу белорусских парламентариев власти оценивают очень высоко. Даже выйдя на заслуженный отдых, они получают пенсии гораздо больше зарплат многих бюджетников. Но, оказывается, благодарность государства за их “титанический” труд этим не ограничивается.

Недавно А.Лукашенко подписал указ о награждении орденами и медалями депутатов нижней палаты парламента пятого созыва *«за плодотворную государственную и общественную деятельность, значительный вклад в развитие законодательства и парламентаризма».*

В указе отмечается, что депутат Сергей Каноплич награжден орденом Почета, депутаты Лариса Богданович, Виталий Бусько, Виктор Валюшицкий, Геннадий Грицкевич, Валентин Журавский, Николай Иванченко, Виктор Шчецко и Светлана Шилова удостоены медалей «За трудовые заслуги». Все они в прошедших выборах не участвовали.

Игорь ЗАЛЕССКИЙ.

ЭКАНОМІКА

Тэмпы падзення ВУП паскорыліся

Паводле апошніх ацэнак Мінэканомікі, ВУП Беларусі можа знізіцца ў 2016 годзе на 2%. *«На жаль, цяперашняя сітуацыя паказвае нам пагаршэнне знешніх умоў, якія былі ў першай палове года. Таму цяпер намі разглядаецца варыянт зніжэння ВУП Беларусі на 2% па выніках года»,* – паведаміў намеснік начальніка галоўнага ўпраўлення макраэканамічнага аналізу і прагназавання Мінэканомікі Юрый Зюзянкоў.

Ён таксама адзначыў, што афіцыйны прагноз на 2017 год падрыхтаваны з улікам двух сцэнарыяў. Пры сярэднегадавой цане нафты 35 долараў за барэль чакаецца рост ВУП на 0,2%. У той жа час калі знешняя кан'юнктура будзе больш спрыяльнай і сярэднегадавая цана нафты ў наступным годзе складзе 45 долараў за барэль, то ВУП вырасце адпаведна на 1,5%, паведаміў Зюзянкоў.

РЭАЛІІ

Axis ліквідуецца…

У Мінску распрадае рэшткі апошняя крама сеткі моднага абутку і аксесуараў Axis.

«Спажывецкі попыт упаў. Сёння больш запатрабаваны танны абутак, таму ўласнік прыняў рашэнне зачыніць крамы», – кажуць у гандлёвай кропцы.

Сетка была заснавана ў 2005 годзе прадпрымальнікам Сяргеем Кульгавым. Крамы Axis былі размешчаны ў Мінску, абласных цэнтрах Беларусі і Бабруйску. На канец лета 2012 года налічвалася 12 гандлёвых аб'ектаў аднайменнай гандлёвай маркі. Абутак Axis пастаўляўся з Партугаліі, Індыі і Кітая. Крамы пазіцыянаваліся як сегмент medium high (сярэдні плюс).

ЧУЛІ?

Школьнікам Мінскага раёна далі льготы

Яны атрымалі права ездзіць у прыгарадным транспарце на вучобу ў Мінск бясплатна.

Пра гэта гаворыцца ў рашэнні Мінскага абласнога Савета дэпутатаў №152 ад 15 верасня, апублікаваным учора на Нацыянальным прававым інтэрнэт-партале, інфармуе БелаПАН.

«Устанавіць, што з 1 верасня па 30 чэрвеня права на бясплатны праезд маюць жыхары Мінскага раёна Мінскай вобласці – навучэнцы ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі і спецыяльнай адукацыі, размешчаных на тэрыторыі Мінска, на аўтамабільным транспарце агульнага карыстання рэгулярных прыгарадных зносін ад месца жыхарства (месца знаходжання) да месца вучобы і назад», – гаворыцца ў дакуменце.

Такое права навучэнцы павінны пацвердзіць адпаведнай даведкай, выдадзенай установай адукацыі.

ПАЗІЦЫЯ

Алесь БЯЛЯЦКІ: «Дэмакратычныя дэпутаты – «тавар», які будуць «прадаваць» Захаду»

Вядомы праваабаронца падзяліўся з “Народнай Воляй” ўражаннямі ад прайшоўшай парламенцкай кампаніі, а таксама распавёў пра палітыкаў і палітычныя гульні.

– Не сакрэт, што кожная выбарчая кампанія ў нас фарміруецца і праводзіцца выканаўчымі ўладамі, – *сказаў наш суразмоўца.* – Але зараз было бачна, што ўлады зрабілі паўкроку назад, падтрымаўшы ідэю “фасаднай дэмакратыі”. Цяжкая эканамічная сітуацыя, крызіс, няпростыя стасункі з Расіяй, пошук крэдытаў ды інвестыцый на Захадзе, на мой погляд, прымусілі беларускія ўлады пайсці на некаторыя нязначныя змены ў выбарчых працэдурах, хаця сутнасць працэсу засталася нязменнай. Выбары зноў прайшлі з шэрагам фальсіфікацый. Усё было строга паводле сцэнарыя, які быў напісаны ўладамі. Праўда, у гэтым сцэнарыі з'явіліся некаторыя нюансы: дэпутатамі абраны не ўсе 110 безумоўных прыхільнікаў улады, у парламент патрапілі сябра АГП Ганна Канапацкая і намеснік старшыні ГА “Таварыства беларускай мовы” Алена Анісім. Гэта і ёсць фасаднае аздабленне “выбарчага працэсу”, чаго ў нашых краях даўно не было.

Улады атрымалі козыры пры ацэнцы выбараў міжнароднай супольнасцю. Хоць заходнія назіральнікі і прызналі выбары недэмакратычнымі і несвабоднымі, але крытыка відавочна стрыманая і дае магчымасць беларускаму парламенту ўпершыню за 20 гадоў быць прызнаным. Дэпутаты, якія патрапілі ў парламент па дэмакратычнай квоце, мяркую, будуць наўпрост выкарыстоўвацца ўладамі для яго легітымізацыі і ўскосна – для паляпшэння рэпутацыі ўсёй сістэмы ўлады. Умоўна кажучы, гэта “дэмакратычны тавар”, які аўтарытарныя ўлады будуць “прадаваць” Захаду. Маўляў, паглядзіце, якая ў нас дэмакратыя!

Па-другое, і палітычныя партыі, і кіраўніцтва ГА “Таварыства беларускай мовы”, якія ўдзельнічалі ў выбарах, фактычна таксама пагадзіліся з гэтай гульнёй паводле правіл Адміністрацыі прэзідэнта. Хоць яны і выказваюць жаданне выкарыстаць сваіх вылучэнцаў для прапаганды сваіх ідэй і ўдзелу ў стварэнні новых дэмакратычных законаў, але гуляюць яны не на сваім полі, не ў сваёй камандзе і не паводле агульнапрызнаных норм.

– Адным словам, ідуць палітычныя гульні?

– Так, і кожны з удзельнікаў (прадстаўнікі дэмакратычнага лагера і ўлады) мае свае мэты. Але зноў-такі гэтая гульня ідзе па-за рамкамі дэмакратычнага выбарчага працэсу, бо, як і на ранейшых выбарах, галасы ў большасці выпадкаў лічыліся непразрыста, спісы выбаршчыкаў, бюлетэні і ўчастковыя камісіі тусавалі як хацелі, і на многіх участках рэальна ніхто не ведае, якія працэнты падтрымкі мелі тыя кандыдаты, што вылучаліся на выбарах. Так што, з аднаго боку, сітуацыя фальсіфікацый нам ужо знаёмая, а з другога – парадаксальная, калі мы бачым, што ў выніку гэтых фальсіфікацый і дэмакратычныя кандыдаты ўжо праходзяць у парламент па пэўнай мізэрнай квоце, якая вызначана ўладамі. Пры гэтым, відаць, для раўнавагі і супакаення ўсходняга суседа ў парламент патрапілі і некаторыя прадстаўнікі з яўнай прарасійскай палітычнай рыторыкай.

Відавочна, што гэта палітычная гульня. Прыкра, што яна ў пэўным сэнсе задавальняе і некаторых уплывовых заходніх палітыкаў. Перыяд жорсткага супрацьстаяння і недапушчэння ў парламент прадстаўнікоў дэмакратычнай грамадскасці скончыўся. І ў той жа час пры такой сістэме “дэмакратыі па квоце” вялікага аптымізму наконт перспектыў развіцця адкрытай парламенцкай дэмакратыі асабіста ў мяне няма. Як паказвае вопыт іншых аўтарытарных краін, якія таксама, як з-пад палкі, ішлі на некаторыя ліберальныя саступкі, такі шлях не прыводзіў да паступовага і няўхільнага развіцця дэмакратыі, а наадварот – праз нейкі час ізноў адбывалася стагнацыя і адступленне назад. Усё залежала ад геапалітычных раскладаў, узроўню сацыяльна-палітычнай напружанасці ў самой краіне ды ўпэўненасці рэжыму ў беспакаранасці.

– Вы маеце на ўвазе прыклад Азербайджана?

– У Азербайджане насамрэч у парламенце доўгі час прысутнічалі прадстаўнікі апазіцыі, хаця гэта былі не лідары, а малавядомыя палітыкі. І яны таксама выконвалі ролю дэмакратычнага фасада. Дзякуючы гэтаму Азербайджан стаў сябрам Савета Еўропы. Але некалькі гадоў таму пайшоў зваротны рух, па краіне пракацілася хваля рэпрэсій супраць грамадскіх ды палітычных актывістаў, у Азербайджане з'явіліся дзясяткі палітвязняў, якія ёсць і зараз. Улады выкарысталі пэўных дэпутатаў для сваіх мэт. Такі сцэнарый назіраецца і ў нас, у бліжэйшы час убачым, як ён будзе развівацца.

– Умовы для такой гульні і такога сцэнарыя дыктуе беларуская эканоміка, якая застаецца ў крызісным стане?

– Так, складаная эканамічная сітуацыя і нелегітымнасць улады, якая падрывае яе імідж у вачах заходніх краін, прымусіла пайсці на прыхарошванне жахлівага выбарчага працэсу. А паляпшэнне іміджу адкрывае шляхі для атрымання заходніх прэферэнцый, крэдытаў, павелічэння ўдзелу еўрапейскага бізнесу ў беларускай эканоміцы.

– У той жа час некаторыя міжнародныя назіральнікі ўжо заявілі, што гэтыя парламенцкія выбары ў Беларусі не адпавядалі ў поўнай меры дэмакратычным стандартам… Што афіцыйны Мінск будзе рабіць з такой ацэнкай?

– Гэтыя ацэнкі не крытычныя для беларускіх улад, бо адзначаліся і пэўныя станоўчыя крокі: адносна невысокі ўзровень рэпрэсій, большыя магчымасці для рэгістрацыі кандыдатаў, агітацыі… У гэтым плане зрухі і праўда ёсць. Улады пайшлі на пэўныя саступкі ў лібералізацыі выбарчага працэсу, якія па вялікім рахунку не ўплывалі на магчымасці маніпулявання вынікамі выбараў. Гэта, на мой погляд, палітычнае шулерства. Таму такое “мяккае непрызнанне”, безумоўна, задаволіць беларускія ўлады, бо ёсць спадзяванні на ўзмацненне палітычных і эканамічных стасункаў з Захадам. Ды, напэўна, і не ставіліся задачы поўнага прызнання выбараў, бо пры цяперашнім выбарчым заканадаўстве гэта проста немагчыма. Але зараз, думаю, будзе па-новаму педаліравацца пытанне аб легітымным прызнанні беларускага парламента ў Савеце Еўропы, удзеле дэпутатаў у Еўранэсце.

– Вы сказалі пра змяншэнне рэпрэсій у Беларусі…

– З аднаго боку, мы канстатуем, што праявы жорсткіх формаў пераследу зменшыліся. Крымінальныя справы супраць лідараў апазіцыі ў апошні час не ўзбуджаліся, але ў той жа час рэпрэсіўныя метады ўлад засталіся, і яны перанакіраваліся на іншыя неабароненыя групы грамадскіх актывістаў. Сёння мы маем у краіне двух зняволеных, якіх праваабарончая супольнасць прызнала палітвязнямі. І яшчэ два чалавекі патэнцыяльна могуць імі стаць у бліжэйшы час, таму хутка ўбачым, якім чынам будуць развівацца ўзаемаадносіны грамадскіх актывістаў і ўлад.

Што тычыцца іншых правоў і свабод, то праваабаронцы ўвесь час адзначаюць, што асаблівых паляпшэнняў тут таксама няма. Пераследуецца грамадская ды палітычная актыўнасць людзей, не рэгіструюцца незалежныя няўрадавыя арганізацыі, маюцца абмежаванні ў распаўсюджванні інфармацыі (не ўсе газеты маюць магчымасць прадавацца праз шапікі, рэалізоўвацца праз падпіску). Таму казаць пра нейкую лібералізацыю не даводзіцца, сітуацыя застаецца нявызначанай. Не бачна яўнай палітычнай волі ўлад пачаць сапраўдную дэмакратызацыю і дыялог з беларускай дэмакратычнай супольнасцю. Відавочна, што толькі пад унутраным ціскам, а таксама пры настойлівым уплыве міжнароднай супольнасці сітуацыя можа палепшыцца.

– Крымінальная справа Уладзіміра Кондруся, які прызнаны палітвязнем, расследуецца па падзеях амаль шасцігадовай даўніны. Каму гэта выгадна сёння, калі афіцыйны Мінск шукае збліжэння з Захадам?

– Складана сказаць, але гэта яшчэ раз падкрэслівае, што рэпрэсіўная машына ў Беларусі працягвае працаваць, нягледзячы на больш-менш ліберальную рыторыку, якую мы чуем ад некаторых чыноўнікаў. Значыцца, у любы момант узровень рэпрэсій у Беларусі можа ўзрасці.

– Але можа захавацца і тая сітуацыя, што ёсць зараз?

– Прынамсі ўлады хацелі б, каб сённяшняя схема працавала, але яна няўстойлівая і не можа задаволіць дэмакратычную частку нашага грамадства. Неабходны рэальныя крокі, якія вялі б да дэмакратызацыі ў краіне. Калі гэтага не адбудзецца, то нас чакае працяглы палітычны крызіс.

– Ці верыце вы, што з цягам часу могуць адбыцца рэальныя змены ў беларускім выбарчым заканадаўстве?

– Самастойна ўлады на гэта ніколі не пойдуць, але агульнымі намаганнямі дэмакратычнай часткі беларускага грамадства чагосьці дасягнуць усё ж такі можна. Трэба, каб гэта былі не імітацыйныя крокі перасвараных паміж сабой актывістаў палітычных партый, а зладжаныя і дастаткова моцныя намаганні ўсіх людзей, якія жадаюць змен. А палітыка малых крокаў нярэдка прыводзіць да імітацыі дэмакратычнага працэсу. Істотныя змены, якія прывядуць да рэформы выбарчага заканадаўства, вядомы і прапісаны ў рэкамендацыях міжнародных назіральнікаў. Такія ж прапановы адсылалі ў ЦВК і беларускія праваабаронцы. Без гэтых змен казаць пра справядлівыя выбары мы проста не маем права, інакш будзем ізноў і зноў хадзіць па заганным коле.

– Некаторыя аналітыкі крытыкуюць і еўрапейскіх чыноўнікаў, якія, маўляў, заплюшчылі вочы і на тое, што ў Беларусі застаюцца палітвязні, і на сітуацыю з правамі чалавека. Наколькі яны маюць рацыю?

– На жаль, геапалітычная сітуацыя, у якой знаходзіцца Беларусь, на сёння дастаткова складаная. Мы бачым, наколькі агрэсіўна паводзіць сябе ў свеце Расія ў апошнія гады, таму, безумоўна, усё гэта адбіваецца на ўзаемаадносінах Захаду і Беларусі. Сітуацыя ў стасунках Захаду і аўтарытарных улад не такая прынцыповая, як хацелася б. У той жа час асноўныя патрабаванні наконт паляпшэння сітуацыі са свабодамі і правамі чалавека застаюцца з боку Еўрасаюза нязменнымі. Але хачу адзначыць, што жаданне свабод і змен найперш павінна ісці ад саміх беларусаў. Я казаў і кажу, што жыццё ў Беларусі мусяць змяняць самі беларусы, не спадзеючыся, што нехта за іх нешта зробіць. Будучае за нашай актыўнасцю, за нашай верай у саміх сябе.

Рыгор КАЧАН.

АФІЦЫЙНА

Тана дэ ЗУЛУЕТА, кіраўнік назіральнай місіі Бюро па дэмакратычных інстытутах і правах чалавека АБСЕ:

– Калі казаць пра падлік галасоў, то назіральнікі БДІПЧ прысутнічалі на 166 участках, ці 3 працэнтах ад агульнай колькасці… 20 працэнтаў назіральнікаў не мелі магчымасці бачыць, як адбываецца падлік галасоў.

НУ И НУ!

Брестчанин поймал щуку весом 15 килограммов

Сергей Литвин удил с лодки на озере Лядское в Беловежской пуще.

Ну очень удачная рыбалка!

Его рыбацкий стаж – несколько десятилетий. Но такой улов – самый весомый за всю его рыбалку. Одна только щучья голова весит 3 килограмма! Кстати, ее Сергей Сергеевич решил сохранить – как сувенир.

Полина ПЛАТОНОВА.

В ИТОГЕ

15 из 308

За депутатский мандат на прошедших парламентских выборах боролись 484 кандидата. Причем большинство из них – 308 человек (63,6%) -- являлись представителями различных партий. А стали депутатами всего лишь 15 «партийцев».

От партий было зарегистрировано кандидатов:

Белорусская партия «Зеленые»	5
Белорусская патриотическая партия	16
Республиканская партия труда и справедливости	16
Белорусская социал-демократическая партия (Грамада)	27
Коммунистическая партия Беларуси	36
Белорусская партия левых «Справедливый мир»	37
Партия БНФ	46
Объединенная гражданская партия	53
Либерально-демократическая партия	72

В Палате представителей шестого созыва будут работать семь коммунистов, по три представителя от малоизвестных Белорусской патриотической партии и Республиканской партии труда и справедливости, также в составе парламента оказались по одному представителю от ЛДП и оппозиционной ОГП.

Объединенная гражданская партия	**Анна Канопацкая,** директор ООО «Гринрей»
Либерально-демократическая партия	**Анатолий Хищенко,** заместитель председателя Либерально-демократической партии
Белорусская патриотическая партия	**Леонид Брич,** генеральный директор ОАО «Берестейский пекарь»
	Николай Улахович, заместитель председателя правления Минского областного потребительского союза, кандидат в президенты на выборах 2015 года
	Татьяна Сайганова, заместитель генерального директора по производству СОАО «Коммунарка»
Республиканская партия труда и справедливости	**Жанна Стативко,** заместитель председателя комитета по труду, занятости и социальной защите Брестского облисполкома – начальник управления занятости населения
	Игорь Комаровский, директор ОАО «Минский вагоноремонтный завод»
	Оксана Гайдук, первый заместитель генерального директора ГПО «Горремавтодор Мингорисполкома»
Коммунистическая партия Беларуси	**Леонид Писаник**, председатель Ельского районного исполнительного комитета
	Валерий Савко, председатель Гродненской областной организации Белорусского профсоюза работников государственных и других учреждений
	Петр Вабищевич, председатель Логойского районного Совета депутатов
	Татьяна Марочкова, председатель Кричевского районного Совета депутатов
	Наталья Климкович, депутат Палаты представителей
	Людмила Кубракова, депутат Палаты представителей
	Виталий Мисевец, председатель Фрунзенской районной организации Минска РОО «Белая Русь»

Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ.

НУ И НУ!

Остался жив, забив себе в лоб 8-сантиметровый гвоздь

Необычный пациент поступил в Светлогорскую центральную районную больницу. По предварительной информации, мужчина, находясь в местном ЛТП, забил себе в лоб кирпичом 8-сантиметровый гвоздь и сломал при этом челюсть. Его жизни ничто не угрожает.

Как уточнили журналистам в больнице, судя по всему, когда 44-летний мужчина бил по гвоздю кирпичом, то промахнулся и сломал челюсть. По всей видимости, гвоздь вошел в голову примерно наполовину, повредив лобную долю мозга. Это несколько необычный для медиков случай – тем более что лобная кость является весьма прочной и пробить ее непросто. Бывало, острые предметы люди втыкали себе и другим в мягкие ткани, глотали лезвия, но самостоятельно забивать себе гвозди в голову пока никто не пробовал.

У бібліятэку… са сметніцы

Чаго толькі не здарaецца ў нашым жыцці! Днямі Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі перададзены чатыры фаліянты, якія былі… выкінутыя ў сметнік. Каштоўныя кнігі выявілі ў кантэйнерах па зборы макулатуры «Белгіпсэка». Пасля правядзення кнігазнаўчай экспертызы было прынята рашэнне перадаць выданні ў дар Нацыянальнай бібліятэцы.

Статус гісторыка-культурнай каштоўнасці атрымала кніга Ф.Пшылецкага (Franciscum Przylecki) Compendium theologiae moralis. Яна выдадзена ў 1765 годзе ў Вільні другім выданнем у друкарні ордэна піяраў. Гэты падручнік на лацінскай мове па курсе тэалогіі з'яўляецца ўзорам беларускай і заходнееўрапейскай кніжнай і рэлігійнай культуры XVIII стагоддзя.

Фонды Нацыянальнай бібліятэкі таксама папоўнілі: «Псалтыр» (Кіеў, 1888); «Творы Памялоўскага» (том першы, 1909); «Творы Н.В.Гогаля. Поўны збор у адным томе» (Масква, 1921).

КАРЦІНА ДНЯ

Будзе новы крэдыт?

Учора ў Мінску пачала працаваць місія Міжнароднага валютнага фонду на чале з Пітэрам Долманам. У беларускай сталіцы эксперты прабудуць да 1 кастрычніка.

Як вядома, беларускія ўлады разлічваюць на новую праграму супрацоўніцтва з фондам, запытваючы ў МВФ крэдыт на 3 млрд долараў пад 2,28% гадавых тэрмінам на 10 гадоў. У свой час Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што крэдыт МВФ – гэта *«добры крэдыт, з добрым аб'ёмам рэсурсаў і добрым працэнтам». «Ніхто нам, у тым ліку і расіяне, пад такія працэнты крэдытаў не дае. Нам гэта выгадна»,* – сказаў ён.

Папярэдняя місія МВФ наведала Беларусь у канцы чэрвеня з мэтай ацаніць наяўную эканамічную палітыку ўлад, згодна з артыкулам IV статута фонду. Паводле вынікаў візіту Долман заявіў, што МВФ пазітыўна ацэньвае рэформы ў беларускай эканоміцы, але лічыць, што іх неабходна паглыбіць і паскорыць. Акрамя таго, адзначыў ён, МВФ разлічвае на публікацыю вынікаў незалежнай дыягностыкі беларускіх банкаў і рэкамендуе беларускім уладам правесці шырокую дыягностыку сектара дзяржпрадпрыемстваў.

У 2009–2010 гадах Беларусь атрымала ад МВФ у межах праграмы stand-by пяць траншаў крэдыту на 3,46 млрд долараў.

ЗА ПАРТАЙ

Польская мова – абавязковая

У школе №69 Мінска з'явіўся клас з вывучэннем польскай мовы. Гэта першы клас у сталічнай сістэме адукацыі, дзе заняткі польскай мовы будуць абавязковымі – дзве гадзіны на тыдзень.

Польскую мову ў 1-м класе будзе вывучаць 21 дзіця. Школа вызначыла асобнае памяшканне, дзе будуць адбывацца ўрокі польскай мовы.

Як расказаў **Марцін Вайцяхоўскі** з Пасольства Польшчы ў Мінску, дзякуючы намаганням Консульскага аддзела клас польскай мовы быў адрамантаваны і абсталяваны новымі партамі. Дыпламаты перадалі таксама праектар, мультымедыйную дошку і падручнікі польскай мовы. Настаўніца прайшла адмысловы курс падрыхтоўкі для выкладання польскай мовы.

Да гэтага часу ў мінскіх дзяржаўных школах дзеці маглі вывучаць польскую мову толькі ў рамках факультатыўных заняткаў альбо гурткоў як дадатковы і неабавязковы прадмет. Усяго ў Мінску ў дзяржаўнай сістэме адукацыі ёсць некалькі такіх устаноў.

ГІСТОРЫЯ ФОТАЗДЫМКА

Антоська са сцягам

Хвалюючы здымак! Запамінальны, сімвалічны. Яшчэ неакрэплыя дзіцячыя рукі ўзнімаюць высока над галавой наш святлісты, самы прыгожы ў свеце (гэта агульнапрызнана) гістарычны сцяг. І сам хлопчык усёй сваёй істотай – позіркам, подыхам, парываннем душы – імкнецца за ім, у неба. Неба надзеі, што з-за хмар і густых аблокаў выблiснула тады над Бацькаўшчынай…

Здымак гістарычны і зроблены ў гістарычны момант – 19 верасня 1991 года вядомым фотакарэспандэнтам Сяргеем Грыцам ля Дома ўрада ў Мінску, дзе ў Авальнай зале на пасяджэнні тагачаснага Вярхоўнага Савета вырашалася найважнейшае пытанне: аб вяртанні Рэспублiцы Беларусь у якасці дзяржаўных сімвалаў гістарычных нацыянальных святынь – спракаветных бел-чырвона-белага сцяга і герба “Пагоня”. І ў тое імгненне, калі з рэтранслятараў на плошчы, дзе ўжо сабраўся натоўп у напружаным чаканні (як жа, як жа ўрэшце прагаласуюць?), пачулася радаснае “Зацвердзілі!”, пільнае вока фотамайстра выхапіла сярод усхваляванага люду хлопчыка са сцягам. Не давялося, дзякуй Богу, нічога шукаць, “інсталяваць”! Пашанцавала, адным словам: схапіў такі непрыдуманы, па-мастацку выразны сімвал вялікай падзеі, жывое дыханне часу.

Пашанцавала і нам, і нашым неабыякавым нашчадкам атрымаць магчымасць зноў і зноў адчуць незабыўныя хвіліны нашай найноўшай гісторыі. Так што гэтай фатаграфіі ні многа ні мала – роўна чвэрць стагоддзя. Дакладней, на сёння, 20 верасня 2016-га, – 25 год і адзін дзень.

Дата, ды яшчэ якая!

Вячаслаў

А нагадаў пра яе нечаканы званок ад слыннага навукоўца, глыбокага даследчыка гістарычнай і культурнай нашай спадчыны, можна сказаць, нашага галоўнага скарынаўзнаўцы Вячаслава ЧАМЯРЫЦКАГА:

– Мо цікава будзе ўспомніць старое фота з маім унукам Антонам? Якраз у сувязі з 19 верасня 1991 года.

Я не адразу і ўцяміла: якая тут сувязь паміж унукам Вячаслава Антонавіча і гістарычнай падзеяй? Ды і як успомніць таго, каго ніколі не ведала? Так, з самім Вячаславам Чамярыцкім мы знаёмы з далёкай маладосці – вучыліся ў адначассе на філфаку БДУ. А вось з сям'ёй, унукам, на жаль, не давялося пазнаёміцца.

Ды ўсе сумневы-недаўменні адразу ж зніклі, варта было толькі глянуць на здымак. У свой час ён абышоў увесь свет, быў узяты на вокладку кнігі "Беларусь на скрыжаваннях гісторыі", якая належыць пяру найвыдатнага гісторыка і культурнага дзеяча беларускай дыяспары ў Амерыцы Янкі Запрудніка і выйшла на пачатку 1990-х на англійскай мове ў ЗША, а затым па-беларуску – у Мінску. Як жа не пазнаць? Толькі вось хто гэты рэальны хлопчык-сімвал на здымку, і ўяўлення раней не мела.

Вячаслаў Антонавіч патлумачыў:

– Ды гэта мой улюбёны ўнучак Антон. Тады яму было сем гадкоў, а цяпер – аж не верыцца – 32… Але ўвесь час той фотаздымак, толькі ў павялічаным фармаце, вісіць на сцяне ў Антонавым пакоі. Я ганаруся Антонам: годны вырас хлопец, добры сем’янін, спецыяліст сваёй справы і адказны, рупны гаспадар. А той парой, 25 гадоў таму, наш непаседны жэўжык, калі мы ўсёй сям’ёй – я з жонкай, дачка Вераніка з мужам і сынком – ішлі на плошчу (усё яшчэ Леніна), быў у свае сем, безумоўна, не волат-барацьбіт, але зусім не бяздумны бэйбус: з намі (а мы тады жылі ўсе разам у адной кватэры) і на мітынгі ўплятаўся з ахвотай, і з размоў-спрэчак нашых у яго галаве нешта засядала. Ад нараджэння бачыў наш бел-чырвона-белы сцяг і міжволі навучаўся ўспрымаць яго як святое, дарагое.

Так што гэты знакаміты фотаздымак (мы і не заўважылі, калі і хто яго рабіў), выходзіць, быў зусім не выпадковы, як і наша з’яўленне на плошчы. Усё тады вакол вiравала і кіпела, і ў сям’і не было абыякавых да таго, што адбываецца не проста за акном, а і з намі самімі, нашым лёсам, нашым заўтра…

Можна ўявіць, у якой атмасферы гадаваліся дзеці Вячаслава Антонавіча – сын і дачка з паэтычнымі багдановічавымі імёнамі Максім і Вераніка, а потым і ўнучак Антон. Сам вучоны – унікальная, магутная асоба нават у коле яркіх талентаў-адраджэнцаў канца XX стагоддзя. Гадаванец легендарнага Навагрудка – першай сталіцы беларускай сярэднявечнай дзяржавы Вялікага Княства Літоўскага – змалку дыхаў захапляльнымі гістарычнымі паданнямі, успамінамі старажылаў, тайнамі дзівоснага роднага краю, імкнуўся разгадаць гэтыя тайны. А як? Усё глуха, закрыта, маўкліва – нібыта (а было усім не "нібыта") схавана за сямю замкамі. Не разумеў: навошта? Разуменне прыйшло пасля.

– Дарэмна спадзяваўся, – згадвае Вячаслаў Антонавіч, – што вучоба ва ўніверсітэце нешта праясніць, прыадчыніць. І тут – аблом. Што-ніщто з нашай гісторыі калі і ўзгадвалася, то выключна мімаходзь, падбегам – толькі б не запыніцца, не даць запытацца, тым болей задумацца. Ды аднойчы... (сапраўды ўсё галоўнае пачынаецца з "аднойчы") амаль выпадкова зачапіўся за адзін наш старажытны летапіс – і ўжо не змог адарвацца. Колькі ж там было ўсяго: якая ж у нас багатая гісторыя, пакаленні вялікіх продкаў, неацэнныя скарбы асветніцтва, мастацтва, прыгожага пісьменства. Адно толькі імя Скарыны – глыбішча, вышыня еўрапейскага маштабу! А мы дагэтуль, як у пячоры, нічога не ведаем і нават не здагадваемся. Трэба спяшацца з раскопкамі, хоць туды і не вельмі пускаюць. З той пары гэтым і жыву.

З той пары апантаны высокай ідэяй чалавек са сваім калектывам аднадумцаў, мэтанакіраваных даследчыкаў у аддзеле гісторыі старажытнай і новай беларускай літаратуры былога акадэмічнага Інстытута літаратуры “накапаў” мноства матэрыялаў, зрабіў шмат адкрыццяў у распрацоўцы новай канцэпцыі гэтай агромністай справы, якую распачыналі і ў якую ўнеслі свой важкі плён такія сучасныя асілкі-інтэлектуалы, як, прыкладам, доктар навук Адам Мальдзіс і іншыя даравітыя, нястомныя ратаі закінутай было нівы Беларускага Адраджэння.

Але вось дзіва: нават уганараваны Дзяржаўнай прэміяй Рэспублікі Беларусь за свае неаспрэчныя навуковыя здзяйсненні, здабыўшы карпатлівай працай для шырокага грамадства веды аб саміх сабе – валадарах велізарных духоўных багаццяў, назапасіўшы навуковых матэрыялаў мо на дваццаць доктарскіх дысертацый, Вячаслаў Чамярыцкі так і выйшаў на пенсію ў сціплым званні ўсяго толькі кандыдата навук... Нічога сабе “кандыдат”, які, мяркую, мог бы і акадэміка за пояс заткнуць, асабліва ў тым, што тычыцца Скарыны і нашых летапісаў!

Як такое магло стацца? Напрамую пытаюся ў “незразумелага” вучонага.

– А што здзіўляцца? – адмахваецца ён. – Я як толькі пачаў заглыбляцца ў свае нетры, дык адразу ўцяміў, адчуў: не, жыцця не хопіць, каб дазнацца, здабыць, вынесці на свет Божы хаванае стагоддзямі. Застаецца адно – не разменьвацца на дробязі, не губляць ні хвіліны. А марнаваць час на розныя там фармальнасці, паперкі, доказы даказанага, каб толькі атрымаць доктарскі дыплом ды яшчэ якую "дзясятку" ўпрыдачу – не варта [illegible]. Я і [illegible] рабіць тое, што [illegible]. Пакуль наш літаратурны інстытут не зліквідавалі...

Але цяпер ведаю, веру: што ўдалося зрабіць з сябрамі – ужо не зліквідуеш, як бы каму ні мулялі. Справа зроблена, хоць не ўсё, аб чым марыў. Затое ў мяне дзеці – сын і дачка – такія, якімі і хацеў іх бачыць. І маёй Веранікі таксама ёсць што сказаць.

Вераніка

Сапраўды, і гэтай жанчыне – такой абаяльнай, інтэлігентнай і жаноцкай – энергічнай – ёсць што сказаць. Але доўга размаўляць не выпадае: яна, як раней бацька, таксама вельмі спяшаецца. Спяшаецца да дзяцей, якім выкладае беларускую літаратуру. І выкладае так, што без усякай прынукі юныя слухачы ловяць кожнае яе слова, убіраюць яго ў сябе і часам нават жахаюцца: “А мы ж не ведалі такога!” Цешыцца, што яе гадаванцы наўрад ці кінуць грэбліва праз плячо: “Фи, этот белорусский…”

Вераніка Вячаславаўна ідзе па бацькавых слядах, служыць беларушчыне не па абавязку – па душы, натхнёна і годна. Інакш, лічыць яна, няма і сэнсу. І яна, канечне ж, тады, з усімі сваімі невыпадкова была на плошчы перад Домам урада ў гістарычны дзень чвэрць веку таму.

– Помню, доўга стаялі на плошчы, услухоўваючыся ў бурныя дэбаты дэпутатаў. Ужо амаль за месяц да гэтага Вярхоўным Саветам 12-га склікання наша Беларусь заканадаўча была прызнана і абвешчана на ўвесь свет незалежнай, суверэннай дзяржавай. Здавалася, з чаго б зараз усчынаць спрэчкі вакол дзяржаўных сімвалаў – не старыя ж, савецкія, у новай краіне, што паўстала на мапах свету пад імем Рэспубліка Беларусь, пакідаць! Але абаронцы камуністычнай загартоўкі цвёрда стаялі на сваім. Дэпутаты дэмакратычнага кірунку, і перш за ўсё Пазьняк і Гілевіч, з дапамогай навуковых аргументаў, дакументальных сведчанняў глыбока і пераканаўча даказвалі: бел-чырвона-белы сцяг і "Пагоня" стагоддзямі ўздымалі нашых продкаў на абарону Бацькаўшчыны ад нападнікаў, на працу дзеля працвітання роднай зямлі. Нам без узнаўлення гэтых сімвалаў не пабудаваць новую Беларусь! І апаненты мусілі пагадзіцца. Тады...

Урэшце, разыходзіліся [illegible] выходзіліся [illegible] сямейнай камандзе, калі ішлі па вуліцах, сцяг неслі па чарзе – з рук у рукі, [illegible] – урачыстыя, са святочным настроем. Водгулле таго дня для нас не аціхла і па сёння. І для сына, ведаю, таксама.

Антон

А вось і сам Антон уласнай персонай! Ужо 32-гадовы (выглядае, па мне, дык на 20 з хвосцікам) малады чалавек: рослы, спартыўны, прыгажэнны – вачэй не адвесці. У выразе твару, ва ўсёй паставе – унутраная годнасць і шчырасць, спакойная сіла дабрыні і перакананасці. Вельмі нагадаў ён мне свайго дзядулю, толькі з той далёкай нашай студэнцкай пары. Ну проста ідэальны (хоць такога, кажуць, не бывае) партрэт сапраўднага сучаснага беларуса! Эх, быў бы жывы сёння геній жывапісу Ілля Яфімавіч Рэпін, то, бадай, схапіўся б пісаць да свайго знакамітага палатна “Беларус” ужо сённяшні варыянт – XXI стагоддзя…

Антон прымчаўся ўжо вечарам з вёскі, дзе будуе ўласны дом. Ды яшчэ зрываецца адтуль час ад часу на рамонт кватэры ў Мінску, дзе яны (яго маладая сям’я) жывуць зараз.

Вяртаючыся ў думках у той далёкі гістарычны дзень, вакол якога ўся гаворка, ужо не хлопчык, а дарослы мужчына кажа:

– Верыце ці не, а я не тое што памятаю – бачу ўсё, што было тады, як зараз. І аблокі на сінім небе, і ўзрушаных людзей, і моцныя мужчынскія рукі, што падымаюць мяне над натоўпам, гушкаюць, падкідваюць, як зараз я свайго Юрасіка.

Благаслаўлёны быў міг! Ведаеце, той самы-саменькі сцяг, толькі ўжо крыху выцвілы, злінялы (на стольких жа вятрах і дажджах гойдаўся), дагэтуль захоўваецца ў нас як найдаражэйшая рэліквія.

Канечне, як і ў кожнага нармальнага прыстойнага чалавека, у яго на першым плане сям’я. Але, ужо адчула, – не толькі. Маладога грамадзяніна хвалюе лёс сучаснага пакалення, яго роля ў тым, як хутка “дойдзем мы да Беларусі”.

– Не, не ўсе, але за многіх з маіх равеснікаў і маладзейшых за нас не магу не трывожыцца, мне іх вельмі шкада. Жывуць, ні аб чым асабліва не задумваючыся. Прыстасоўваюцца да таго, да чаго прыстасоўвацца нельга. Не маюць сваёй думкі, гавораць услых толькі тое, што “паложана”. Нейкае “апрацаванае”, як я называю, пакаленне. Што з такіх толку – хоць самім сабе, хоць дзяржаве? Нават калі і дасягнуць знешняга поспеху, розных матэрыяльных даброт, то што за шчасце – не паважаць саміх сябе?

Выдатны спецыяліст-эканаміст з дыпломам БДУ, аказваецца, яшчэ і ўдумны філосаф.

– Вось часта думаю, праз якія выпрабаванні і пакуты прайшлі нашы папярэднікі, каб мы, сённяшнія, убачылі святло ў канцы тунеля. Усе мае чатыры прадзеды – сумленныя, працавітыя, годныя людзі – мелі трагічны лёс. Адзін – за тое, што збег у лес, хаваючыся ад калгаса. Другі ў савецка-фінскую вайну загінуў, не разумеючы за што. Трэці – франтавы ваенурач у Айчынную – быў асуджаны на расстрэл за “крамольную” фразу, сказаную сярод баявых сяброў: “Не, не Сталін выйграе вайну, а савецкі народ…” А ўрэшце быў сасланы ў Сібір. Чацвёрты ж па гнюсным даносе быў расстраляны. Нам што, трэба такое паўтарэнне?!

Я хачу жыць і працаваць на роднай зямлі. Мне ўсё тут сваё, дарагое. І геройчная пакутная гісторыя, і шматвяковы бел-чырвона-белы сцяг, і мова наша прыўкрасная, і неабароненая, па чыноўніцкіх канонах, дысертацыя дзеда… Я яго вельмі люблю. Ён вучыў і вучыць усяму добраму, справядліваму, як я зараз свайго Юрасіка. Яму толькі два з паловай гадочкі, а ён, як я калісьці, пачынае пакрысе размаўляць па-беларуску. Вось і зараз: усяго гадзіны са тры, як я ледзь вырваўся з яго абдымкаў, а ўжо няўсцерп схапіць малое на рукі і прыцiснуць да сябе. Таму зноў за руль – і хутчэй на сустрэчу з сынулькам. Уключу ў салоне запіс найлепшага музыкі сучаснасці Лявона Вольскага – і я шчаслівы…

Шчаслівых дарог па жыцці людзям, хто сам стварае сваё шчасце!

Святлана КЛІМЕНЦЕНКА.

Той самы хлопчык зараз у сямейным коле на лецішчы бабулі Марыны Усеваладаўны Чамярыцкай (на здымку – першая злева; побач з ёю Антон са сваім Юрасікам. Затым Вячаслаў Антонавіч Чамярыцкі і яго дачка, маці Антона – Вераніка Вячаславаўна).

НЕ ПРАПУСЦІЦЕ!

Лепшая рэклама ў Мінску

У канцэртнай зале Prim Hall у Мінску 24 верасня адбудзецца паказ калекцыі найлепшых рэкламных відэаролікаў свету ABC show. Мінчане змогуць убачыць ролікі, якія атрымалі ўзнагароды прэстыжных міжнародных фестываляў рэкламы: The One Show, Clio Awards, Eurobest, APA Show, Cristal Festival, FIAP, New York Festivals, Mobius Awards, Loeries, Cannes Lions 2016.

Калекцыя ABC show – адзіная, у якой ролікі транслююцца ў якасці Full HD, перакладзены на рускую мову і паўнавартасна агучаны.

Гледачы ўбачаць ролікі ўсіх жанраў і жанравых змяшэнняў: камедыя, драма, трагедыя, прытча, вестэрн, дэтэктыў, эпас, мюзікл, трылер, пародыя, эротыка.

РЭГІСТРАТУРА

Час рабіць прышчэпку

У Беларусі стартавала кампанія імунізацыі супраць грыпу. Першыя партыі супрацьгрыпознай вакцыны ўжо паступілі ў медустановы.

Вакцынацыя супраць грыпу традыцыйна праводзіцца з другой паловы верасня да пачатку снежня. Як кажуць медыкі, гэта самы аптымальны час, каб зрабіць прышчэпку, бо пасля вакцынацыі імунітэт пачынае развівацца праз 2–3 тыдні і абараняе ад захворвання да 1 года. Таксама спецыялісты сцвярджаюць, што, дзякуючы вакцынацыі, у апошнія гады ў Беларусі атрымліваецца пазбегнуць сур’ёзных эпідэмій грыпу.

РЭГІЁН

У Полацку адрамантавалі помнік «Ў»

Мемарыял у цэнтры горада меў патрэбу ў рэстаўрацыі некалькі гадоў.

Як раней паведамляла «Народная Воля», помнік «Ў» быў усталяваны ў 2003 годзе. Мемарыял называюць візітнай карткай не толькі горада, але і Беларусі.

Некалькі апошніх гадоў помнік меў патрэбу ў капітальным рамонце. Радкі Рыгора Барадуліна: *«Ад Еўфрасінні, ад Скарыны, ад Полацка пачаўся свет»*, якія адліты на пастаменце, былі пашкоджаны. Але з-за недахопу сродкаў рамонтныя работы пастаянна адкладваліся. Дарэчы, грамадскае аб’яднанне «Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны» нават звярталася да прэм’ер-міністра Беларусі Андрэя Кабякова з прапановай пасадзейнічаць у вырашэнні праблемы з мемарыялам у Полацку.

Рэстаўрыраваць помнік у горадзе пачалі летам. Паводле слоў полацкіх чыноўнікаў, на рамонт спатрэбілася каля 80 мільёнаў рублёў (старымі), якія былі выдзелены з мясцовага бюджэту. Цяпер помнік «Ў» цалкам адноўлены.

Раман ВАСЮКОВІЧ.
Фота аўтара.

В НОМЕР!

«Единая Россия» получила большинство в Госдуме

Путинская Госдума в новом составе, похоже, сохранит свое прежнее лицо. По предварительным данным, победу на парламентских выборах одержала «Единая Россия» – 54–55 процентов голосов.

У зюгановских коммунистов и жириновцев мандатов будет примерно поровну. Если верить официальным цифрам, то за одних и других проголосовало где-то по 13 процентов россиян. Чуть меньший показатель у «Справедливой России».

А вот «Коммунисты России», «Яблоко», некоторые другие партии не преодолели 5-процентный рубеж.

Все по сценарию Кремля.

Надежда КОРОЛЬКОВА.

РЕБУС

Кто станет президентом Узбекистана?

В Узбекистане идет выдвижение кандидатур со стороны политических партий на пост президента страны, выборы которого пройдут 4 декабря. Так, движение предпринимателей и деловых людей – либерально-демократическая партия Узбекистана (УзЛиДеп) – выдвинуло кандидатуру **Шавката Мирзиеева.** В свою очередь Демократическая партия Узбекистана «Миллий тикланиш» выдвинула кандидатом своего лидера **Сарвара Отамурадова,** который также является руководителем фракции в парламенте.

В настоящее время обязанности главы Узбекистана временно исполняет глава правительства Шавкат Мирзиеев, которого СМИ неоднократно называли наиболее вероятным преемником Каримова. Именно Мирзиеев сопровождал на могилу Каримова президента РФ Владимира Путина, прилетавшего в Самарканд 6 сентября. Председатель сената Нигматилла Юлдашев, к которому должна была перейти эта должность в соответствии с Конституцией, взял самоотвод.

Официальное выдвижение кандидатов начнется 30 сентября и завершится 20 октября, сообщает РИА «Новости».

ЧУЛІ?

Польшча робіць стаўку на рэгіён Трох мораў

Напрыканцы жніўня ў харвацкім Дуброўніку адбыўся форум Трох мораў, у якім бралі ўдзел прэзідэнты Польшчы, Харватыі, Венгрыі, Літвы, Славеніі і Балгарыі. Акрамя таго, на форуме прысутнічалі высокапастаўленыя чыноўнікі з Чэхіі, Румыніі, Славакіі, Аўстрыі, Эстоніі і Латвіі. На сустрэчы была прынята супольная дэкларацыя адносна супрацоўніцтва ў галіне энергетыкі, транспарту, лічбавых тэхналогій і гандлёва-эканамічнай сферы.

Прэзідэнт Польшчы Анджэй Дуда лічыць, што рэгіён Трох мораў можа стаць месцам супрацоўніцтва і дыялогу паміж краінамі ЕС і Паўночнаатлантычнага пакта і дзяржавамі, якія не з’яўляюцца членамі згаданых структур. У якасці прыкладу чыноўнік прывёў Беларусь і Украіну.

Чарговы форум рэгіёна Трох мораў пройдзе ў польскім Вроцлаве ў чэрвені 2017 года.

У СУСЕДЗЯЎ

Праграма «Адкрыты Кракаў»

Мэта праграмы – дапамагчы іншаземцам акліматызавацца ў Кракаве, а сярод жыхароў пашырыць ідэі талерантнасці. Адпаведнае рашэнне аб старце праграмы прынялі дэпутаты гарадской рады.

Праграмай прадугледжваецца, у прыватнасці, адкрыццё інфармацыйных цэнтраў на замежнай мове, дзе іншаземцы маглі б атрымаць парады, датычныя пражывання ў Кракаве, легалізацыі побыту і гэтак далей.

У яе рамках будуць праведзены акцыі, накіраваныя супраць расізму, ксенафобіі, антысемітызму і іншых праяў нецярпімасці.

Праграма «Адкрыты Кракаў» стартуе ў будучым годзе. На яе будзе выдзелена некалькі сотзень тысяч злотых.

ПРАТЭСТ

Па Францыі коціцца хваля страйкаў і маніфестацый

Рабочыя пратэстуюць супраць змен у заканадаўстве, якія істотна абмежавалі ўплыў прафсаюзаў на працадаўцаў.

З-за акцый здараюцца перабоі ў курсіраванні цягнікоў рэгіянальных ліній.

СОЛИДАРНОСТЬ

МВФ одобрил миллиардный кредит Украине

Совет директоров Международного валютного фонда одобрил третий транш финансовой помощи Украине в размере одного миллиарда долларов. Эти средства выделяются на восстановление экономики страны.

За выделение помощи проголосовали все члены совета директоров МВФ, кроме России. Москва настаивала на том, чтобы предоставление финансовой помощи Киеву было приостановлено до погашения долга перед Россией в размере 3 млрд долларов.

Украина неоднократно требовала реструктуризации этого долга. Кредит был выдан Россией во времена правления в Украине Виктора Януковича, и нынешние власти Украины считают этот долг коммерческим, а не государственным. МВФ в 2015 году отменил запрет на финансовую поддержку стран, не погасивших свои государственные долги.

Президент Украины Петр Порошенко написал в «Твиттере», что «положительное решение МВФ свидетельствует о том, что мир признает: в Украине происходят реформы, в Украине происходят качественные и позитивные изменения, и страна движется в правильном направлении».

ЛЮБОПЫТНО...

Информация от личных врачей

Видеокадры того, как Хиллари Клинтон под руки практически заносят в машину, уводя ее с траурной церемонии в память жертв 11 сентября, а также последующее заявление о том, что у нее два дня назад была диагностирована пневмония, спровоцировали в США дискуссии о здоровье кандидатов в президенты.

В свои 68 и 70 лет соответственно демократ Клинтон и республиканец Дональд Трамп – одни из наиболее возрастных кандидатов в истории. Если выберут Трампа, он станет старейшим из когда-либо избранных президентов. Если победит Клинтон, конкуренцию ей составит лишь Уильям Генри Гаррисон, пробывший президентом ровно месяц весной 1841 года.

В прошлом году Клинтон опубликовала двухстраничное письмо от своего личного врача Лисы Бардак. Доктор Бардак относительно подробно описывала медицинскую историю Клинтон, включая гипотиреоз, сотрясение мозга в результате падения в обморок и несколько тромбов. В письме также сообщалось, что Клинтон принимает антикоагулянт (препарат, препятствующий образованию тромбов) и в качестве меры предосторожности придерживается здоровой диеты. Однако целиком раскрыть данные о состоянии своего здоровья демократический кандидат до сих пор отказывается.

Трамп опубликовал еще более короткое письмо – в четыре абзаца – за подписью своего лечащего врача Харольда Н. Борнстина. Доктор Борнстин писал, что здоровье его пациента «удивительно превосходно», благодаря чему он может стать «самым здоровым человеком, когда-либо избранным на пост президента». Не вдаваясь в детали, врач все же отметил, что Трамп за последний год сбросил 15 фунтов (6,8 кг), а также предоставил показания артериального давления. Ранее Трамп признавался, что употребляет большое количество фаст-фуда.

В 2008 году кандидат от Демократической партии Барак Обама опубликовал письмо от личного врача, состоящее из 276 слов, – о том, что пациент абсолютно здоров. Но сенатору Обаме было 47 лет, к тому же он регулярно занимался спортом. Его врач предоставил результаты различных анализов и назвал его физически здоровым мужчиной среднего возраста в хорошей форме.

В то же время его оппонент – 71-летний Джон Маккейн – в прошлом страдал раком кожи и имел боевые ранения. Во время обеих президентских кампаний – в 2008 и 2000 годах – Маккейн предоставлял журналистам более тысячи страниц своей медицинской истории.

ТРЕВОЖНО!

Чем опасна армия Ким Чен Ына?

Бахвальство ядерной программой и бряцание оружием не в новинку для северокорейских властей, однако как на самом деле ученые оценивают способность Пхеньяна осуществить ядерный удар по своим соседям или материковой части США? Как обстоят дела с научной точки зрения? Если оставить в стороне воинственные речи Ким Чен Ына, что на самом деле в состоянии сделать его армия? И когда она будет в состоянии это сделать?

Профессор Зигфрид Хекер из Стэнфордского университета в Калифорнии в прошлом возглавлял Лос-Аламосскую национальную лабораторию в США и часто посещал ядерные объекты в Северной Корее.

«Учитывая два последних успешных испытания в этом году, следует предположить, что КНДР разработала и продемонстрировала ядерные боеголовки, которыми можно оснастить ракеты ближнего и, вероятно, среднего действия», – написал он.

«Их возможности поставить на вооружение МБР (межконтинентальную баллистическую ракету), оснащенную ядерной боеголовкой, которая могла бы достичь США, все еще далеки от воплощения – на это потребуется, возможно, 5–10 лет, но это вполне осуществимо, если не препятствовать развитию программы», – добавил он.

Это означает, что опасность уже реальна, подчеркивает профессор Хекер. С учетом того, что Южная Корея, Япония и Соединенные Штаты считают возможным осуществление ядерной атаки со стороны КНДР, увеличивается риск просчетов и упреждающих ударов.

Би-Би-Си.

ДЛЯ ЛЮБОЗНАТЕЛЬНЫХ

Я, Сократ…

На этой картине изображено событие, произошедшее почти две с половиной тысячи лет назад в Древней Греции. Философ Сократ в тюрьме. Вокруг него собрались друзья, называющие себя учениками Сократа. Это их последнее свидание с учителем. Кто-то плачет. Кто-то молча переживает скорую утрату. Бородатый человек, положивший руку на колено Сократа, – Платон, его лучший ученик. Почти все, что мы знаем о Сократе, дошло до нас из литературных произведений Платона.

Вот и чашу с ядом принес тюремный служитель. Таков приговор суда города Афины: Сократ должен умереть, выпив яд.

Слово «философ» означает «любящий мудрость». Но Сократ удивился бы, назови его кто-то мудрецом. Он считал себя человеком обыкновенным. Ведь его не занимает то, чем заняты ученые, настоящие мудрецы. Он не считает звезд на небе. Не рассуждает, какова истинная величина светил и планет. Не измеряет углы в геометрических фигурах. О нем говорят, что он даже не умеет читать и писать. Сократ просто разговаривает с людьми, согражданами-афинянами. Он всего лишь хочет понять, где правда, а где неправда в отношениях между людьми. Почему мы поступаем так, а не иначе? И, признавая, что сам он ничего не знает, Сократ приглашает других людей задуматься о важном, поспорить с ним и найти истину.

Откуда у Сократа такое стремление разговаривать и спорить? Сам он то ли в шутку, то ли всерьез уверял, что это внутренний голос-«даймон» приказал ему, уже сорокалетнему: «Познай самого себя». А до этого он был просто ремесленником, резчиком камня. Себя не познаешь, если не будешь сравнивать свои мысли и чувства с мыслями и чувствами других людей. И он стал искать собеседников, задавать им вопросы, которые занимали его самого. Вместе они искали на них ответы.

Конечно же, обсуждая с собеседниками, как надо устроить жизнь по справедливости, Сократ говорил о порядках в родном городе. Ему многое не нравилось в Афинах. Он считал, что раньше жилось лучше. Торговля, погоня за деньгами развратили людей. Они овладели ремеслами, узнали от ученых много нового, но жить лучше не стали. Они гордятся свободой, демократическим строем государства, а сами готовы унижаться перед тем, у кого толще кошелек. Свободу Сократ называл хмельным вином, которым дурные виночерпии спаивают простой народ. Так жить нельзя. Не следует ли поменять все в таком государстве?

За что же Сократа привлекли к суду? Была война между Афинами и Спартой. Спартанцы победили. Они поставили во главе Афин послушных правителей – «тридцать тиранов». Среди них оказались и двое бывших учеников Сократа – Харикл и Критий.

Тираны жестоко расправлялись с противниками. Мало того, они казнили и ни в чем не повинных граждан – для того, чтобы завладеть их имуществом.

Ни в каких преступлениях тиранов Сократ не был замешан. Напротив, он говорил бывшим ученикам, что они плохие пастухи – стараются уменьшить свое стадо. Но простые афиняне, лишь издали видевшие Сократа в компании Харикла и Крития, посчитали, что во всем произошедшем в Афинах есть и его вина.

Поэтому, когда тираны были свергнуты, Сократа привлекли к суду. Пусть ответит за свои философствования! Не случайно же его ученики стали предателями и пошли в услужение к врагу. А еще он упоминал какого-то даймона, который говорит с ним внутренним голосом. Значит, он придумал нового бога и виновен перед религией.

Прозвучали речи обвинителей.

Теперь слово за Сократом.

Сократ отвергает обвинения. Он ведь никогда не нарушал законов. Но если суд запретит ему философствовать, вместе с собеседниками искать истину, он не перестанет этим заниматься: «Пока дышу и могу… не перестану убеждать стариков и молодых заботиться не столько о теле или деньгах, сколько о душе, чтобы сделать ее совершенной… Вероятно, вы рассердитесь, как сердятся те, кого будят, и, рассердившись, убьете меня, чтобы остальную жизнь провести во сне. Но такова уж моя обязанность: заниматься вашими делами, оставляя без внимания свои собственные. Беседовать с каждым из вас, убеждая следовать добродетели».

И Сократ посоветовал присяжным приговорить его к… ежедневному бесплатному обеду за счет города. Так он оценил свои заслуги перед афинянами. Присяжные были возмущены. Посоветовавшись, они большинством голосов приговорили Сократа к смерти.

В тюрьме Сократа навещали друзья. Они удивлялись, почему он не попросил у судей, чтобы те сохранили ему жизнь, приговорив к изгнанию из Афин. Они намекали, что и сейчас еще можно потихоньку выскользнуть… «Лучше умереть, – отвечал Сократ. – Справедливость в том, чтобы не оставлять своего места ни на войне, ни в суде, чтобы везде делать то, что повелевает Отечество. Хорошо ли будет, если я убегу из темницы, завернувшись в плащ и переменив наружность? Ведь тогда каждый скажет, что я на старости лет пытался такой скользкой дорогой уйти от смерти и преступить законы. А как же тогда будет со справедливостью, о которой я всегда толкую?»

Служитель принес чашу. Сократ расспросил у него, что следует делать, чтобы яд подействовал быстро. Потом взял чашу и поднес к губам. Его руки не дрожали. Он не изменился в лице. Кто-то из учеников зарыдал. «Чудные люди! – сказал Сократ. – Умирать надо с добрым словом». Спокойным голосом философ отдал последние распоряжения ученикам. Не забыл и бога врачевания и ядов Асклепия: велел принести ему в жертву петуха.

Так умер Сократ. Философ, который полагал, что каждый человек способен стать мудрым. Каждый способен на добрые дела, но для этого он должен познать себя. Ибо самопознание – основа истинного знания. Сократ жизнью заплатил за то, чтобы называться человеком, верным своим идеям. Человеком, у которого нет различия – ни трещинки, ни щелочки – между словом и делом.

Сергей ДОНЦОВ.

НОВОСТИ ГЕРМАНИИ

На востоке страны вспыхнули столкновения с мигрантами

Около 80 мужчин и женщин подрались с 20 беженцами.

Толпа загнала беженцев в здание, где их временно разместили власти. Здание сейчас охраняется полицией.

Антииммигрантские настроения в Баутцене в этом году заметно усилились. В феврале местные жители аплодировали, когда центр размещения беженцев был подожжен.

В марте горожане освистали президента Германии Йоахима Гаука, приехавшего в город для того, чтобы обсудить вопрос о беженцах.

Баутцен находится неподалеку от границы с Чехией, в 60 километрах к востоку от Дрездена, где зародилось движение «Пегида», выступающее против потока иммигрантов и «исламизации» Европы.

Развод экс-канцлера Герхарда Шредера

Бывший канцлер ФРГ Герхард Шредер разводится со своей супругой, 53-летней Дорис Шредер-Кепф, после 19 лет брака, сообщает Bild.

Супруги официально подали документы на развод. Уже год назад появились сообщения о том, что они живут раздельно, однако на протяжении всего этого времени Шредер появлялся на людях с женой, сообщает Die Welt.

Как рассказали друзья семьи, супруги продолжат вместе заботиться о двоих приемных детях из России – Виктории и Грегоре, усыновленных в Санкт-Петербурге в 2004-м и 2006 годах.

Для 72-летнего Шредера это был четвертый брак, для Дорис – первый.

По стране – на почтовой карете

Этот снимок сделан около города Белиц. Сейчас на этой карете катают туристов, а раньше они колесили по всей стране. История становления почты в Германии и Европе тесно связана с родом Турн-и-Таксис, который до сих пор остается самым богатым из бывших владетельных домов Европы. Его представители несколько столетий были наследственными генерал-оберпочтмейстерами Священной римской империи.

Его Величество Бахус

Избрание винных принцесс и королев в Германии – дело обычное, но появление винного короля – событие уникальное. В общине Кестен на Мозеле живет всего 350 человек. В этом году здесь не нашлось кандидаток на престол. Родную деревню решил выручить 25-летний студент-юрист Свен Финке. Винного короля Бахуса I тут же короновали. Он будет исполнять эти почетные обязанности в течение двух лет.

Крупнейшая сделка года

Фармацевтический концерн Bayer купил мирового лидера в области биотехнологии растений: американский концерн Monsanto. Сумма сделки – почти 66 млрд долларов, то есть немецкая компания заплатит за каждую акцию Monsanto 128 долларов. Это крупнейшая сделка по поглощению в истории Германии.

И это действительно хорошая новость, даже несмотря на возникающие риски, считают немецкие аналитики.

Стать номером один в мире по производству семян и средств защиты растений – именно такой была цель очень честолюбивого плана по поглощению Monsanto, осуществленного Вернером Бауманом, который возглавил Bayer менее полугода назад.

Облик немецкой экономики определяет автомобилестроение

Газета Die Welt проанализировала список ведущих фирм ФРГ.

Самой большой компанией Германии остается Volkswagen, автомобильная промышленность продолжает укреплять свои позиции в качестве лидирующей отрасли немецкой экономики, а энергетические концерны все больше утрачивают былой вес. Таковы некоторые важнейшие выводы из опубликованного газетой списка 500 крупнейших по выручке фирм ФРГ.

Ад рэдакцыі газеты «Народная Воля»

Літаратурны твор – гэта заўжды плён думак і фантазіі аўтара, які мастацкімі сродкамі спрабуе данесці да чытача тую ці іншую ідэю, вобраз і адлюстраваць з'яву, тэндэнцыю, каштоўнасці і заганы часу, у які мы жывём. Менавіта з такой аксіёмы сыходзіла рэдакцыя газеты "Народная Воля", калі, атрымаўшы тэкст сатырычнай паэмы "Даў заданне Правадыр напісаць "Войну и мир", прымала рашэнне апублікаваць яе поўнасцю.

Да гэтага часу ў беларускай літаратуры існавалі дзве ананімныя паэмы, якія адлюстроўвалі літаратурныя працэсы: "Тарас на Парнасе" і "Сказ пра Лысую гару". Нам здаецца, што паэма "Даў заданне Правадыр напісаць "Войну и мир" стане ўпоравень з гэтымі яркімі творамі. Напісана яна адмыслова, бездакорна (гэта можа засведчыць любы прыстойны літаратар), з мастацкім густам, сатырычна-іранічным поглядам аўтара на многія бакі нашага жыцця. Гэта яшчэ адзін важкі аргумент, які падштурхнуў рэдакцыю надрукаваць паэму на старонках "Народнай Волі".

Макар ДРУКАР

Даў заданне Правадыр напісаць «Войну и мир»…

Сатырычная паэма

Страчаны спакой

Хадзіў, як брында, дзень каторы
Пісьменнік слынны Трындунец.
Дый як жа быць яму ў гуморы?
Жыццю спакойнаму – капец.

Нібы за пазухай у Бога
Ён жыў да гэтае пары.
Хаця было руціны многа,
Ды ўсё ж нямала і твáрыў.

Вунь на паліцы стройны шэраг –
На ўсю сцяну! –
Ягоных кніг.
І там няма раманаў "шэрых"
Ці, як гаворыцца, сырых.

Чытацьмуць і цяпер, і потым…
Прынамсі, гэтак лічыць сам,

Бо Трындунец крывёй і потам,
А не чарнілам іх пісаў.

Даброт і грошай меў ад пуза –
Чаго яшчэ жадаць? Але
Аднойчы творчага саюза
Стаць давялося на чале.

Здавалася б, такія ўмовы,
Каб наталіць уласны шал!
Бо Трындунец не шараговы –
Літаратурны генерал!

Як колісь Танк!
Адзначыць варта:
Так і было яно спярша.
Лічыў, удала легла карта,
Пашана, званні – як з каўша.

Устаў на ногі – цуд дый годзе! –
Скляпаны Трындунцом саюз.
У гэтай картачнай калодзе
Ён акурат казырны туз.

Разлічваў, што да самай смерці
Галоўным будзе ў той гульні,
Але бяду нагналі чэрці.
Настрой паганы ў старшыні,

І нават у душы трывога…
Учора раніцай ганец
Паведаміў, што да Самога
Прыбыць павінны Трындунец.

Падобны выклік неадкладны
Не можа скончыцца дабром:

Ён, Трындунец, слуга прыўладны,
Самога адчуваў нутром.

(Што Правадыр – мужык суровы,
Вядома ўсім здаўна яшчэ:
Не кідае на вецер словы,
Як трэба, дык з пляча сячэ.)

У Трындунца трымцелі ногі,
Калі ступаў па дыване.
А Правадыр і праўда строгі –
Нібы з партрэта на сцяне.

Яшчэ змрачней нахмурыў бровы
(Аж Трындунец у крэсла ўрос)
І без ніякае прадмовы
Чарговы распачаў разнос:

– Я вартых твораў штосьці не бачу, –
Пагрозна зыркнуў спадылба. –
Саюз твой не дае аддачу
Належную. Не так хіба?

Вам даў я льготы-прывілеі,
Я грошы-прэміі даю…
І думаў, спраўдзяцца надзеі
На хеўру творчую тваю.

Аднак ніводзін з гэтай хеўры
Мне не прыносіць з неба зор.
Дзе абяцаныя шэдэўры?
Дзе хоць адзін прыстойны твор?

Пісак, як кажуць, маеш мора.
Чаму ж не рупяцца яны?

Чаму ніхто не выдаў твора
Накшталт "Поднятой целины"?

Ну, словам, кожны хай карпее, –
Падвёў рахунак Правадыр, –
Каб тут ляжала эпапея –
Такая, як "Война и мир".

Хай пішуць пра жыццё народа
І, можа, трохі пра мяне…
На гэта я даю паўгода.
Ты ўцяміў, Трындунец, ці не?

Калі з патуг не будзе толку,
Як рэзультат дасі пусты,
Я разганю тваю суполку,
І не ў фаворы будзеш ты…

Пачуўшы гэткую пагрозу,
Ад нечаканасці такой
Хіба ж не апупее розум,
Ці ж будзе на душы спакой?

Дык Трындунец і сну не ведаў –
Мазгі, як кажуць, набакір,
Вячэраў дрэнна ён і снедаў:
Гатоў лічыць за дармаедаў
Тварцоў ягоных Правадыр.

На выгляд Трындунец як хворы
(Здароўя й праўда дрэнны стан),
Даймалі думкі дзень каторы:
"Ці з'явяцца шэдэўры-творы?
Дзе эпахальны ўзяць раман?.."

І жук, і жаба

Каб растлумачыць одум гэткі,
Каб стала ясна чытачу,
Я што-нішто накшталт даведкі
Прапанаваць пакуль хачу.

Той час ужо далёка ззаду,
Калі сучасны Правадыр
"Падняў з гразі" (так кажа) ўладу,
І трапіла краіна ў вір.

А што ж рабіць з уладай трэба,
Калі "падняў яе з гразі"?
Ды тое, што – засведчыць Неба! –
Рабілі каралі й князі.

Ідэалогія – аснова
Улады кожнай і любой.
А ў ёй і герб, і сцяг, і мова,
І творчы люд уласны, свой.

Калі тварцы складацьмуць оды
Пра існы лад, правадыра,
Дык будзе ціша-гладзь заўсёды,
Народ не ўспрыме бунтара.

Тутэйшы Правадыр таксама
Не агамолак, не дурны.

Была ў яго свая праграма,
І многа ўзяў са стараны.

Ён мець хацеў ва ўласнай хеўры
І літаратараў-пісак.
Рабіў абходныя манеўры,
Ім дагаджаў і так, і сяк.

Ды не рвануліся пісакі
Кагалам да яго ў хаўрус,
Хоць абяцаліся "прысмакі",
І шмат другіх было спакус.

Не вабіў лёс марыянетак
Тварцоў сапраўдных з веку ў век.
Дадаткам здарылася гэтак,
Што са святынь пачаўся здзек.

Яны, спрадвечныя святыні,
Для новага Правадыра
Былі нікчэмнымі, пустымі –
Іх замяніць даўно пара.

"Пагоні" быў прысуд суровы,
І сцяга незайздросны лёс,
І парастак тутэйшай мовы
Зламаў-стаптаў ён, каб не рос.

Пісакі да яго – варожа.
Без мовы літаратар – нуль:
Чытаць і разумець не зможа
Ніхто, апроч дзядуль-бабуль.

Тым больш тварцы не захацелі
Служыць яму, Правадыру.
– Я вас трымацьму ў чорным целе!
Я ў вас маёмасць забяру! –

Раз'ятрыўся Галоўны Самы. –
На сродкі "лапу накладу"!
І гэта быў пачатак драмы,
Што прывяла з сабой бяду.

Грабеж адбыўся ўвачавідкі:
У непакорлівых тварцоў
Забрала ўлада ўсё да ніткі…
І час прыйшоў для "трындунцоў"!

Яны з усіх паперлі дзірак
Наверх, нібыта прусакі.
А Трындунцу (яно й не дзіва)
Быў успадоб расклад такі.

Ён на плячах насіў пагоны,
Чым зарабляў сабе на хлеб.
Але й вядомым быў ягоны
Літаратурны шырпатрэб.

Хто ў творчасці хоць нешта петрыў,
Той не ўспрымаў яго ўсур'ёз.
А да літаратурных мэтраў
Тым больш службовец не дарос.

А так хацеў у іх кагорту!
Каб узабрацца на Парнас,
Гатовы быў служыць хоць чорту…
І вось настаў ягоны час!

Сваю задуму ў вушы ўвесці
Змог Трындунец Правадыру:
– Усё ў нас будзе чэсць па чэсці,
Як я другі саюз ствару!

У нас народ таленавіты,
І тых, хто нешта піша, – рáць.
Крыху прасею іх праз сіта
І цэлы полк змагу сабраць!

Здабыткаў будзе да халеры –
Падказвае маё нутро!
І Правадыр яму паверыў,
І той ідэі даў дабро.

І крылы выраслі ў саюза!
Як той казаў, пайшоў працэс!

Вада, што хлынула са шлюза –
Хто толькі ў той саюз ні лез!

Нагамі расчыніўшы дзверы,
Неўтаймаванаю гурбой
Ішлі ў саюз пенсіянеры,
Як быццам на апошні бой.

Падастаўшы з чамаданаў,
"Грасбухі" неслі ў кабінет.
Лічылі, што ад іх раманаў
Нарэшце здрыганецца свет.

Меланхалічныя кабеты
І летуценныя жанкі,
Што з года ў год у райгазеты
Насілі "пра любоў сцішкі",

Як матылькі, ў саюз ляцелі
З усіх ускраін і куткоў.
(Нібы на творчае панэлі –
Чародкі гэтых матылькоў.)

Ну, словам, творчы сверб нятленны
Адчулі графаманы ўсе.
Разлічвалі, што статус "члена"
Нарэшце славу прынясе.

Што будуць друкаваць газеты,
Часопісы іх кожны твор,
Хоць не пускалі ў кабінеты
Рэдактары да гэтых пор.

І спадзяваліся няздары,
Што пойдзе ўсё цяпер ладком,
Што збудуцца нарэшце мары,
Што будуць грэбці ганарары
Ці шуфлем, ці жалезняком.

Працэс ішоў на ўзнёслай хвалі,
І ён прынёс харошы плён:
"Дастойных членаў" назбіралі
Калі не полк, дык батальён.

Натхненню ў клёпках стала цесна,
Імпэт падвоіўся, калі
Усё, што меў саюз "нячэсны",
Ім, "трындунцам", перадалі.

Панеслі ў выдавецтвы творы,
Ішлі ў часопісы сцяной,
І іхніх кніг у крамах – горы,
Ды ўсе – літаратурны гной.

Ад графаманаў не адбіцца,
Не ўтаймаваць "тварцоў" ніяк:

З такою пыхаю, як быццам
З іх кожны Колас ці Бальзак.

На той працэс глядзеў панура
Суполкі новай старшыня,
Бо неўспадоб "макулатура" –
Літаратурная дрысня.

Жыла ў душы надзея тая
(Яе не выкажаш услых),
Што Правадыр жа не чытае
Саюзам выдадзеных кніг.

Сказаць дакладна немагчыма,
Ці гэта праўда, ці не так.
Ва ўсякім разе нейкім чынам
Празнаў пра плён сваіх пісак.

Тады наконт "Войны и мира"
І даў заданне старшыні.
…У небаракі думкі вірам
Круціцца сталі дзень пры дні:

Ці ўзрадуе шэдэўрам хтосьці
З калег ягоных па пяру,
Каб зноў не атрымаць у косці,
Каб дагадзіць Правадыру?..

Эліта

Адзначыць трэба: у суполцы,
Што паявілася на свет,
Не ўсіх знайшлі "на барахолцы"
І членскі выдалі білет.

Прыйшлі ў кагал стракаты гэты,
Дзе спрэс, прабачце, вахлакі,
І ніштаватыя паэты –
Лічы, сярэдняе рукі.

Былі й празаікі, канешне,
Зусім не скажаш пра якіх
"Змяшалі Божы дар з яешняй" –
Нямала мелі годных кніг.

Ды не было тварца ў кагале
Накшталт Бураўкіна, Брыля.

Яны шэдэўраў не пісалі –
Такіх, як "Новая зямля".

Стругалі вершыкі, раманы,
Прычым лічылі (без маны!),
Што кожны – геній непрызнаны,
"Напалеонаўскія планы"
Выношвалі ў душы яны.

Ніхто не выбіўся б у мэтры,
На лбе набіўшы нават гуз.
Таму для іх – глыток паветра,
Аддуха Трындунцоў саюз.

І, апынуўшыся ў фаворы,
Так званыя сераднякі

Распушылі, як кажуць, пёры,
Пайшлі да славы напрасткі.

Хоць Трындунец, каб іх завабіць,
Наабяцаў даброт-пасад,
Ды іх было з дзясятак, мабыць,
Ва ўсякім разе – не зашмат.

Ці ж выбар нейкі ёсць ва ўлады,
Як кадравы рэзерв пусты?
Ім сапраўды далі пасады,
Літаратурныя пасты

І дапусцілі да "карыта",
Каб зналі смак даброт-выгод…

У "батальёне" як эліта
Быў гэты нешматлікі "ўзвод".

У выдавецтве, скажам, лейцы
У рукі ўзяў паэт Пятак.
(Пятак жа не раўня капейцы,
Дык хай кіруе – ці не так?)

Ягоным верным памагатым
Прызначаны паэт Шуруп,
Каб самым тлумным гарлахватам
Усё-ткі ён даваў адлуп.

Быў колісь Ранні шэрай мышкай
(Няўцям – празаік ці паэт),

А стаўшы пры саюзе шышкай,
Не ўсіх пускаў у кабінет.

Раней амаль не быў вядомым
Пісьменнік сціплы Паляшук.
А стаў над выдавецкім домам,
Дык і надзьмуўся, як капшук,

З пагардай нос, як кажуць, верне
Ад тых, з кім крочыў па жыцці.
Хоць у ягоных творах зерне,
Бадай, і з лупай не знайсці.

А вось паэтку Сыраежку,
Няйнакш, заблытаў сатана:

Ступіла не на тую сцежку –
Да Трындунца прыйшла яна.

Тварыць магла таленавіта,
І славы ўдостатку было,
Ды, мусіць, вабіла "карыта",
Як вабіць матылька святло.

Праз тэрмін не зусім кароткі,
Як праясніліся глузды,
Паэтка зразумела ўсё-ткі:
Яна папала не туды.

І пішуць "трындунцы" нягегла,
Яшчэ й грызуцца, як бабры…

І Сыраежка перабегла,
Вярнулася ў саюз стары.

Усё ішло як след нібыта,
Нішто не абяцала хмар.
І "трындунцоўская" эліта
На фоне той гайні няздар

Глядзелася як быццам чынна.
Ды толькі ўражанне – падман.
"Сярод авечак – малайчына,
Сярод разумных – сам баран", –

Здаецца, так ці трохі йначай
Сказаў пра гэтакіх мудрэц.
Але праблем зусім не бачыў
Да той сустрэчы Трындунец…

«Агітбрыгада»

Не будзе, пэўна, нечаканкі,
Як выкажу пасыл зямны:
Заўсёды знойдуцца падпанкі,
Калі на свеце ёсць паны.

У "трындунцоўскае" эліты
Таксама меўся ніжні слой.
І ён зусім несамавіты,
Даўно ўжо страціў гонар свой.

У тым саюзе не заўсёды
Была нірвана, ціша-гладзь.
Усе даброты і выгоды
Патрэбна ў нечым адрабляць.

"Ніжэйшай" знаці досыць часта
Перападала штось, але
Галопам беглі, як начальства
Іх накіруе ці пашле.

Хто з чытачамі на сустрэчы
Павінен ездзіць на раён?

Тут "ніжні слой" якраз дарэчы –
Хоць нешта людзям скажа ён.

Пашлеш няздару-графамана
Чытаць вучнёўскія "сцішкі",
Дык потым можа быць пагана –
"Паэта" ўспрымуць у штыкі.

Хай лепей творчыя калекі
Бурчаць "сцішкі" сабе пад нос…
Дык тры-чатыры чалавекі
І валаклі чытацкі воз.

Да чытачоў амаль штодзённа
З "нары" вылазіў Усяед.
Не выдаваў на маладзёна,
Але яшчэ зусім не дзед.

Ён і пісака разнастайны:
Нататка, згадка, успамін.
Вось толькі якасць… Як на стайні:
Што ні напіша – гной адзін.

Ды сам ён думае, што класік,
На пастамент пара даўно.
Калісьці дужа многа "квасіў",
Няважна – чача ці віно.

Заўсёднік той "агітбрыгады"
І чалавек харошы Клёк.
Ён "ваяжам" зусім не рады,
Ды трэба дбаць пра кашалёк.

Раней быў майстрам,
хоць не першым,
І "здзьмуўся", мусіць… Для дзяцей
Стаў выпінаць натужна вершы,
Бо для дзяцей, лічыў, – прасцей.

Парой да Клёка і Ўсяеда
Шчаміўся ў хеўру і Бурчук.
Раней яго ніхто не ведаў,
А зараз кніжак – сорак штук.

На "нобеля" за дэтэктывы
Саюз прасоўваў Бурчука,
Ды рэзультат, на жаль, паршывы –
Не ўзбагацеў нашармака.

І дробныя другія сошкі
Да тых "байцоў" тады-сяды
Маглі прыбіцца, каб хоць трошкі
Пазбавіць клёпкі ад нуды.

Даважкам бралі і паэтак.
Хоць з іх карысці не відно,
Ды з дзеўкамі не сумна гэтак –
Памацаць можна за сцягно…

…«Брыгада» ў гэткім жа саставе
Сабралася ў чарговы раз.
Тварцоў сустрэне неўзабаве
Заможны, выбітны калгас.

Там збудавалі Дом культуры,
І старшыня чамусь рашыў:

Тварцы аздобяць быт пануры,
Наладзяць свята для душы.

Прыбіліся Шуруп і Ранні,
Папоўнілі "дэсантны ўзвод":
У іх з'явілася жаданне
Схадзіць, як кажуць, у народ.

А дзве паэткі-маладзіцы
Былі запрошаны знарок:
У іх, як чырвы, ягадзіцы
І "поўна пазуха цыцок".

Людзей было на той сустрэчы
Нямала на зыходзе дня:
Прыгнаў жа нават люд старэчы
У Дом культуры старшыня.

Прыехаў са шматлікай світай
Раённы бос – свінні тлусцей.
Ён, таўстапузы, менавіта
Са сцэны прадстаўляў гасцей.

Бос гаварыў – як гной варочаў,
Аж пот сцякаў, нібы з вядра:
– Судзьбе мы благадарны очань,
Што з намі слова масцяра.

Такая эта чэсць калхозу!
Паверце, дажа пастухі
Чытаюць нанач вашу прозу
І знаюць наізусць сціхі.

Сказаць папраўдзе, словам гэтым
Не надта верылі тварцы.
А ён, раённы бос, з імпэтам
Падсумаваў напрыканцы:

– Паслушаем ахотна ўсе мы
Праізвідзенія гасцей.
Вы ж, масцяра, ішчыце цемы
У нас для новых павясцей!

Затым дзве бітыя гадзіны
Чыталі творы "масцяра".

А ў слухачоў намер адзіны:
"Пайсці б да роднае хаціны,
Бо там галодная скаціна,
Жанкам кароў даіць пара…"

Дый юзгаў нецярпліва ў крэсле,
Сяброў прыспешваў Усяед,
Бо вестку на хвастах прынеслі
Сарокі: будзе і банкет.

Тварцы на памяць аб сустрэчы
Ўручылі скрыню ўласных кніг.
(Ніхто з калгаснікаў, дарэчы,
Не прачытаў напотым іх).

Нарэшце й сапраўды кагалам
Паехалі на шашлыкі.
(Ганебна есці бульбу з салам
У дзень адметнейшы такі).

Раённы бос казаў гулліва:
– Папробуеце здзесь ухі

І вып'яце па кружке піва –
Пра нас напішаце сціхі!

Прыйшлося ім для весялосці
Адчуць не толькі піва смак.
Быў і каньяк:
Такія госці
Штодня не ездзяць, як-ніяк,

Дык і знайшлі ў калгасе сродкі
На "сціплы" сабантуй такі.
Як залілі належна глоткі,
Калі набілі "валлякі",

Да нешматслоўнага Шурупа
Падсунуўся раённы бос:

– Вазможна, выглядзіт і глупа,
Но я хачу задаць вапрос.

Канечна, вы для нас куміры.
Аднака дайце мне атвет:
Вот пачаму "Войны и мира" –
Па ураўню! – сяводня нет?

Застыла на паляне ціша:
Праблема гэтая – як струп…
– Вось ён раман такі й напіша, –
З усмешкай вымавіў Шуруп

І на Ўсяеда кінуў позірк. –
Яму, бадай, пад сілу ўсё…

А той у паўляжачай позе
Ужо захроп, як парасё,

І мармытаў парою штосьці.
Здаволіў боса той "атвет".
Былі давольнымі і госці –
Набаляваліся як след!

Калі збіраліся дадому
(А хто-ніхто ўставаў з калень),
Яны, тварцы, адчулі стому:
Так шчыравалі ў гэты дзень!

Глядзелі ўсе няўцямна-тупа
(Быў у адключцы толькі Клёк),

Як старшыня чамусь Шурупа
Па-змоўніцку адвёў убок.

Шурупу ён шапнуў на вуха,
Каністру сунуўшы ў руку:
– У ёй не нейкая сівуха,
Туды наліў я першаку…

Ад пахвальбы да дзяльбы

Не блізка ехаць да сталіцы…
Рассеяўся ў мазгах дурман,
Дык трэба, пэўна ж, пахмяліцца –
Ва ўсіх не надта добры стан.

Спыніцца можна каля крамы,
Ды грошай адшчыкнуць шкада.
І тут Бурчук, хітрэйшы самы,
Таемна ўсклікнуў:
– Не бяда!

Ану, Шуруп, паказвай быстра,
Што атрымаў ад старшыні.
Вунь, Усяед, стаіць каністра,
Дык ты панюхай-зазірні.

Хоць не хацеў Шуруп дзяліцца
Падараваным першаком,
Ды давялося ўсё ж змірыцца,
Інакш палічаць "кулаком",

Распусцяць у саюзе плёткі,
Маўляў, Шуруп – скупы куркуль.
А ён людзьмі кіруе ўсё-ткі,
Аўтарытэтны ён пакуль.

Як толькі, стаўшы на калені,
Заглыкаў Усяед пітво,
Ён акрыяў і ў захапленні
Усклікнуў:
– Самагонка – во!

Калі не ўзяць яе на грудзі
Без прамаруджвання, цяпер,
Дык гэта страшным грэхам будзе…
Усе адобрылі намер!

Але ж прыткнуцца дзесьці трэба,
Каб асушыць каністру-гляк.
Дый трэба хоць кавалак хлеба,
Інача апячэш гарляк.

Тут Усяед, ужо паддаты,
У рукі ўзяў, як кажуць, сцяг:
– Паехалі ка мне дахаты,
Бо я часовы халасцяк!

На цэлы месяц жонка й цешча
На бераг з'ехалі марскі.
Хай хваля ім у плечы плешча,
А мы зальём у гарлякі.

Над тым не разважалі доўга:
Чаму б не ўспомніць маладосць?

Дый ва Ўсяеда ёсць лядоўня,
А значыць, і закуска ёсць.

Адзін Шуруп пазыркваў крыва
І трохі муляўся спярша:
Ён болей горнецца да піва,
Да "гары" не ляжыць душа.

Аднак жа падтрымаў забаву
І разважаў пры гэтым так:
Яны, "насосы", на халяву
Ягоны выжлукцяць пяршак.

Калі ж паедзе, дык хоць "сотку"
Свайго, уласнага, кульне…
Зноў Усяед разявіў глотку:
– Адзінства заўсягды ў цане!

Вядома ўсім: пад чарку-скварку
Гамонка мае добры плён.
Аднак бывае, што і ў сварку
Перарастае выпівон.

Вось і ў кватэры Усяеда
"Пад звон бакалаў" першы час
Вялася ўзнёслая бяседа
Пра тых, хто лезе на Парнас.

"Абсмоктвалі" харэі-ямбы
І пелі, што не ўздзіў, яны
Адзін другому дыфірамбы.
– Ты, Ранні, – талент незямны!

Таму і прэміі, і званні
Не беспадстаўныя, – Бурчук
Нахвальваў "талента".
А Ранні
(Ён, як гавораць, хітры жук),

Зачараваны пахвальбою,
Слаў панегірыкі ў адказ:
– Шэдэўры пішуцца табою!
Таму і «нобель» – самы раз.

А Клёк казаў аб Усяедзе:
– Ты гэтак пішаш, што ого!
Ідзеш за Мележам па следзе
І можаш перагнаць яго.

Табой заткнутыя за пояс
Тарасаў, Цвірка і Арлоў.
Цябе чытае люд запоем!
Не шкадаваў узнёслых слоў

І Усяед. Казаў ён Клёку:
– Ты Вітку пераплюнуць змог!
На іх усіх глядзеў звысоку
Шуруп – як на анёлаў Бог.

(Хацелася яшчэ ў калгасе
Паслаць сваіх «анёлаў» нах.)
Як пры жыцці гатовы класік,
Шуруп пра свой жыццёвы шлях

Падрыхтаваў «грасбух» нататкаў.
Хоць многа клопатаў і спраў,
Ён рукапісы для нашчадкаў
Па папках загадзя расклаў.

А чым займаліся паэткі,
Пакуль трындзелі «паханы»?
Для іх не ўздзіў «фуршэцік» гэткі –
Упоравень пілі яны.

Хоць не святых яны паводзін
(На плацці – да сцягна разрэз),
Але пакуль з тварцоў ніводзін
У цыцкі іхнія не лез.

Калі ўзаемнай пахвальбою
Сябе расчулілі да слёз,

Узнёслы тон, само сабою,
Павольна ў зваду перарос.

Размова йшла пра ўзнагароды.
Хоць меў іх кожны цераз край,
Ды не прыйшлі яны да згоды
(Узнік увогуле раздрай),

Хто з іх Дзяржпрэміі дастойны
І гэтым разам заграбе
(Заўжды бязлітасныя «войны»
Ішлі ў саюзе пры дзяльбе).

Ляцелі словы, быццам стрэлы,
Тырады зневажальных фраз:
– Ты, графаман закасцянелы,
Загроб яе ў мінулы раз!

– Затое новую кватэру
Ты атрымаў нашармака!
Ці ж ты паэт? Псуеш паперу,
А вартага няма й радка!

– Ці ж ёсць яны ў цябе, старпёра?
А прэміі – штогод амаль!
– А ты забыў, што пазаўчора
Даў Правадыр табе медаль?

– Але ж табе ўручыў ён ордэн,
Хоць, праўда, не было за што.
Цяпер з той цацкай ходзіш горда,
Павесіўшы на паліто...

Ды ўрэшце мірам, як зазвычай,
Закончылася іх дзяльба.
Ніхто не гыркаў ваяўніча
І больш не зыркаў спадылба.

Для іх каністра выйшла зноўку,
Так мовіць бы, на першы план.
І з Клёка можна віць вяроўку,
А Усяед, нібы цурбан,

Зваліўся проста на падлогу,
Як напярэдадні, захроп.
Шуруп і Ранні, дзякуй Богу,
Да «логава» знайшлі дарогу,
Ды і Бурчук не ўпаў, як сноп.

Расчаравана леглі дзеўкі
Ад мужыкоў у старане.
У бедных не было спадзеўкі,
Што хтосьці іх «таптаць» пачне...

Ідэя

Бадай, да полудня ў кватэры
Ім сон вылечваў бы мазгі,
Ды разбудзіў званок у дзверы –
Бесперапынны і даўгі.

З парога ўзбуджана паведаў
Гаспадару ганец-хлапец,
Што хоча бачыць Усяеда –
І тэрмінова! – Трындунец.

Ды і «эліце» ўсёй сабрацца
Загадана ў кіраўніка,
Але ні дома, ні на працы
Няма Шурупа, Бурчука...

Маўчаць чамусьці тэлефоны,
Ніхто не ведае з радні...
Дык старшыня амаль шалёны,
Настрой паганы ў старшыні!

Адказ гучаў для хлопца дзіўна:
– Ты больш не каламуць ваду.
Скажы, не пройдзе і гадзіна,
Як іх збяру і прывяду.

Супраціўлялася кагорта,
Як расштурхоўваў гаспадар.
Усе глядзеліся пацёрта,
Каго ні ўзяць – азызлы твар.

І праз гадзіну менавіта
(Трымае слова Усяед!)
Уся ўвалілася эліта
У трындунцовы кабінет.

За ёю хмара перагару,
Не адстаючы, імкне...
Каб выпусціць на волю хмару,
Адкрылі фортачку ў акне.

Шуруп таропка патлумачыў:
– Было мерапрыемства ў нас.
І не ў кавярні ці на дачы –
Учора ездзілі ў калгас...

– Дык што, цяпер даймае смага,
І не шавеляцца глузды?
А хай бы вы – было б няблага –
Там засталіся назаўжды!

Там коні, свінні і каровы –
Вам іх і пасвіць, – Трындунец
Пачаў свой маналог суровы, –
Узяўшы пугу ці дубец!

Варочаць гной, а не паперу
Вам, вахлакам, даўно пара,
Бо ўжо ніякага даверу
Нямашака ў Правадыра!

"Чаму, – спытаў, – твае "джыгіты"
Не створаць нам "Войну и мир"?"
Быў Правадыр такі сярдзіты!
Вы падвялі пад манастыр

Мяне і ўвесь саюз наш творчы,
Усю пісьменніцкую раць!
Не мог я пазіраць у вочы,
Не ведаў, што Яму сказаць…

Уставіў "тры капейкі" Ранні:
– Ну проста дзіва – трэба ж так:
Учора гэткае ж пытанне
І нам задаў адзін мудак.

– Ты, Ранні, зараз не ў калгасе,
Дык лепей прытрымай язык!
Усё, што ёсць, увадначассе
Абрэзаць можа кіраўнік,

Калі Яму "Войны и мира"
На стол не пакладзём тамы.
Дый захаваць жа чэсць мундзіра
У рэшце рэшт павінны мы,

Бо выглядае непрыгожа,
Як Сам выказвае дакор…
Ну, словам, хто, скажыце, можа
Адужаць эпахальны твор?

На нейкі час у тым пакоі
Запанавала цішыня.
Не снілася бяды такое!
Во азадачыў старшыня!

Нарэшце голасам з магілы
Азваўся сцішана Шуруп:
– Хоць мы парвём, як кажуць, жылы,
Хоць надарвём, як кажуць, пуп,

Але агораць эпапею
Не ўдасца і гадоў за сто.
Ва ўсякім разе я не ўмею
Пісаць і думаць, як Талстой…

– І я не напішу такога…
– І я, – гучалі галасы.
– Ну дзе мы знойдзем Льва Талстога?
Такі адзін на ўсе часы!

– Прызнаемся давайце шчыра:
Наперадзе чакае швах.
Шэдэўр накшталт "Войны и мира"
Нікому з нас не па зубах…

– Якімі б ні былі патугі,
Ды будзе высілак пусты…

Выходзіць, праўда трэба пугі
Ім браць,
"Круціць быкам хвасты".

Вачыма лыпаў, быццам п'яны,
Сам Трындунец, сагнуты ў крук.
Але агучыў нечакана
Ідэю слушную Бурчук:

– Калі не могуць эпапею
Стварыць ні Ранні, ні Ўсяед,
Хай над шэдэўрам пакарпее
Той, хто пайшоў у іншы свет!

Узяць, да прыкладу, Лынькова…
А лепей – Чорнага Кузьму.
Ён адмысловы майстар слова!
Пад сілу гэткі твор яму!

І вы не зыркайце вачыма,
Маўляў, паехалі глузды.
Чытаў я недзе, што магчыма
Зрабіць такое сапраўды.

Хоць спосаб вельмі экзатычны,
Але павінны заўтра ж мы
Сеанс правесці спірытычны,
Сюды паклікаць дух Кузьмы!

"Навошта?" – скажа з вас каторы.
Такі, калегі, каленкор:
Пісьменнікі дыктуюць творы,
Як іх папросіць сеансёр!

Падобных выпадкаў нямала.
Хай кожны з вас напружыць клёк:
Чаму хтось піша так удала?
Камусьці дыктаваў Купала,
Камусьці надыктоўваў Блок!

Засведчыў гэта люд вучоны!
Сумненняў у мяне няма,
Што паспрыяе ўсё-ткі Чорны,
Што не адмовіцца Кузьма!

На першы погляд смеху варта –
Пазваць на помач іншы свет.
Але прысутным не да жартаў,
У іх праклюнуўся імпэт.

І Трындунцу з яго пацвеліць
Не захацелася зусім,
Бо за саломінку тапелец
Хапаецца – вядома ўсім.

– Бурчук, табе і карты ў рукі! –
Бадзёра ўсклікнуў Трындунец. –

Ты майстар на такія штукі
І па нячыстай сіле спец.

Знайсці павінен сеансёра,
З якім нябожчыкі "на ты".
Займеем твор – не знацьмем гора,
І дождж пральецца залаты.

Вось толькі Чорнага – не трэба,
Кузьму не надта я люблю.
Лепш Караткевіча мы з Неба
Часова спусцім на зямлю.

Пісаў амаль што дэтэктывы –
Там і інтрыга, і сюжэт.
Ну што, "рупліўцы творчай нівы",
Цяпер "семь бед – один ответ"?

Не запярэчыла эліта,
Заззялі "рыцары пяра":
З шэдэўрам будзе шыта-крыта –
Звалілася з плячэй гара.

Так пачуваліся шчасліва!
Такі душэўны быў уздым!
…Усёй гурмой пайшлі на піва
І зноў наглыкаліся ў дым.

Дух Караткевіча

Наведала (і вельмі скора)
Фартуна-дама Бурчука:
Знайшоў усё-ткі сеансёра.
(А можа, проста ведзьмака.)

Ён жыў у Серабранцы дзесьці.
Сівы, як лунь, нахабны твар…
Сеанс (і не адзін) правесці
Згадзіўся ён за ганарар.

Такія запрасіў "капейкі"!
(Прытым, як кажуць, танкам пёр).
Нібы не "Караткевіч нейкі",
А сам напіша гэты твор.

Як на двары ўжо цёмна стала,
І месяц выплыў спадцішка,
Прыйшла эліта ўсім саставам
Да сеансёра-ведзьмака.

На ўсіх парадныя касцюмы,
І кожны пахне, як букет.
(З нагоды гэткае парфумы
За вушы пырснуў і Усяед.)

У Трындунца для важнай справы
Ляжаў у тэчцы дыктафон:
Як Класік дыктавацьме главы,
На стужку ўсё запіша ён.

Вядзьмак давёў пры інструктажы,
Перш чым пачаўся іх сеанс:
– Ні слова хай ніхто не кажа,
Як паглыбляцца буду ў транс!

Заціхлі перамовы-спрэчкі.
Акруглы стол. Амаль патух,
Трапечацца агеньчык свечкі…
– З'явіся, Караткевіч-дух!

На сценах водбліскі застылі,
Павеяў холад незямны,
І ўсе адчулі: з гэтай хвілі
Яны ў пакоі не адны.

У тых, хто быў у тым пакоі,
Пахаладзела ўсё ўнутры…
Спакойны сеансёр затое,
Ён Трындунцу махнуў рукою:
Маўляў, пытайся, гавары!

Як побач прывід – жах дый годзе.
Ды неяк змогся Трындунец,
Сказаў у столь:
– Здароў, Валодзя,
Эдэму райскага жылец!

У Трындунца прапала сліна,
Здавалася, застыла кроў,
Калі ці збоку, ці за спінай
Пачуў панурае:
– Здароў…

– Ты выбачай, Валодзька-братка,
Што патрывожыў твой спакой.
Ды без цябе нам дужа гадка,
Сядзім-бядуем талакой.

Нас Правадыр зусім нядаўна
Да сценкі, мовіць так, прыпёр:
Загад катэгарычны даў нам –
Прынесці геніяльны твор.

Заданне тое мне на плечы
Звалілася, як цяжкі груз.
Хоць я стварыў, сказаць дарэчы,
Другі пісьменніцкі саюз,

Ды ў ім, прызнаюся табе я,
На абалдуі абалдуй.
Ім не пад сілу эпапея,
Дык на цябе адна надзея.
Ты, калі ласка, надыктуй.

Як пажадаеш, дык пазначу,
Што твор мы напісалі ўдвух…
Ты зразумеў, браток, задачу?
Маўчаў (напэўна, думаў) дух.

А потым загучалі словы,
Бы дух зачытваў прыгавор –
Бескампрамісны і суровы:
– Вам трэба геніяльны твор?

А для каго? Не для народа –
Для вашага Правадыра!
А вам важней – узнагарода,
Прыхільнасць "царскага двара".

Шэдэўры нават не гатовы
Чытаць на роднай мове люд,
Бо ўжо не знае гэтай мовы –
Яе вы затапталі ў бруд.

Тварцоў, што людзям слова неслі,
Ты абабраў і выгнаў вон,
А сам засеў у мяккім крэсле,
Як у Егіпце фараон.

Ці па заслугах? Ці па праву?
Загроб у кучу творчы друз,
Сабе на радасць, на забаву
Зглямэздаў блазенскі саюз.

Усё, што завяшчалі продкі –
Ад мовы роднай да святынь –
Збаёдана за час кароткі
Уладай, бы чужынцам тым.

У нас былі калабаранты
Падчас мінулае вайны.
За свой спакой, за хлеб, за транты
Служылі ворагам яны.

Дык вы – нібыта паліцаі!
Гатовы вычысціць сарцір,
Як вам даброт наабяцае
Ваш незаменны Правадыр.

Улада нацкуе – гатовы
Накінуцца, як ганчакі,
На тых, хто ў вас не безгаловы,
На тых, чый выбар не такі.

Парвалі б вы, як грэлку Тузік,
Мяне самога, каб дажыў.
Не быў бы я ў тваім саюзе,
Бо ён па духу мне чужы.

Чаго ж вы плешчаце аблуду,
Шэдэўры просіце ў мяне?
Нічога дыктаваць не буду,
Ды і народ вас пракляне…

Нібы жывымі сталі сцены,
На іх пачаўся нейкі рух –
То прабягалі хваляй цені…
Сыходзіў Караткевіч-дух.

Былі ва ўсіх у пятках душы,
Адно й чуваць, што сэрцаў стук…

І першым цішыню парушыў,
Як акрыяў крыху, Бурчук:

– Паклікалі, прызнаем шчыра,
Мы Караткевіча дарма.
Лепш патурбоцілі б Шэкспіра,
На горшы выпадак – Дзюма.

Было б паболей інтарэсу
У чытачоў, калі б Шэкспір
Надыктаваў якую п'есу.
Нашто тады "Война и мир"?

Наш Караткевіч – ён не глыба,
Заўжды здаваўся мне пустым…
А Трындунец маўчаў, як рыба,
Глядзеў пад ногі, а затым

На Бурчука зірнуў сярдзіта
І ўстаў рашуча з-за стала.
…Ад сеансёра ўся эліта
Як апляваная пайшла.

Вешчы сон

Тры дні пасля таго канфуза
Быў Трындунец як сам не свой.
Баяўся старшыня саюза:
Крый Божа, штосьці з галавой…

Ён думаў кожную хвіліну,
Узгадваў пра "Войну и мир":
"Калі на стол шэдэўр не кіну –
Хоць ты кладзіся ў дамавіну,
Самохаць зарывайся ў жвір".

Паверыць быў гатовы ў Бога,
Калі збавенне Ён пашле.
І, безумоўна, Льва Талстога
Партрэт паставіў на стале.

Калі ў чарговы раз у ложа
Зняможана зваліўся ён,
Яму прысніўся – быць не можа! –
Дзівосны, незвычайны сон…

…Збылася Трындунцова мара –
Нарэшце трапіў на Парнас.
Уверсе – зоркі, знізу – хмара,
Ён – пасярэдзіне якраз.

На той гары людзей не многа
(Парнас не двор жа прахадны).
На кожным пасяленцы – тога*.
Хто чым займаюцца яны.

Убачыў Маркеса і Лорку
(Іх Трындунец пазнаў у твар).
Вядуць нязмушана гаворку
І п'юць амброзію-нектар.

Крыху далей, напэўна, Драйзер,
А побач з ім, бадай, Стэндаль.
Падобныя ва ўсякім разе.
Іх ён не ведае, на жаль.

А вунь Міцкевіч на сцяжынцы.
Чамусьці ён зусім адзін.
Хоць хтосьці лічыць за чужынца,
Для Трындунца ж ён свой, ліцвін.

Непадалёк – французаў хеўра:
Заля, Бальзак, Дзідро, Гюго…
Ад захаплення рот, як зеўра –
Адвісла сківіца ў яго.

Чакала й большае здзіўленне
(Хоць ты вачам сваім не вер!):
Паклаўшы рукі на калені,
Пад пальмаю сядзіць Гамер!

Ну проста падарожжа ў часе!
Крануўся з месца Трындунец –
Рашыў прайсціся па Парнасе,
Разведаць, дзе яго канец.

Ішоў і быў бязмежна рады –
Аж слёзы шчасныя ўваччу.
Аднак… калючыя пагляды
Ён раптам на сабе адчуў.

Хто ж пазірае гэтак колка?
Ён агледзеўся. Божа мой!
То ж беларуская суполка!
У бок ягоны йдуць гурмой!

Бураўкін, Колас, Танк, Купала…
А Караткевіч – на чале!
І Трындунцу аж млосна стала.
"Паб'юць! Прылюдна! Пры святле!"

Ужо кулак сціскае Быкаў,
Відаць, не мінаваць бяды…
І раптам хтось яго паклікаў:
– Гэй, Трындунец, хадзі сюды!

Трывогу не сагнаўшы з твару,
Зірнуў удалеч з-пад рукі.
Талстой з Тургеневым на пару
Гуляюць там у гарадкі

І, згледзеўшы яго асобу,
Завуць чамусьці да сябе.

– Пабіць хацелі? А хваробу! –
Ён крыкнуў "свойскае" гурбе

І да Тургенева, Талстога,
Нібы апараны, пабег,
Хаця і замінала тога,
А ззаду нёсся гучны смех…

Сказаў з усмешкаю на твары,
Руку працягваючы, Леў:
– Даўно цябе пабачыць марыў,
Пагаварыць з табой хацеў.

Пісьменнік ты такі цікавы!
Дадаткам – шчыры беларус…
– А як ідуць наогул справы?
Як твой пісьменніцкі саюз? –

Тургенеў падтрымаў гамонку.
І Трындунец панік ураз.
– Як быццам і няблага звонку,
Ды ёсць адна праблема ў нас.

Яна – нібы на шыі гіра…
"Вярхі" скубуць маіх пісак,
Бо твор накшталт "Войны и мира"
Не паддаецца ім ніяк. –

Зірнуў з надзеяй на Талстога. –
Добразычлівы ты, дальбог.

А часу вольнага замнога,
Дык нам бы, можа, і памог?..

– Калега! – выгукнуў Тургенеў. –
Скажу я шчыра, ад душы:
Ты сам, няма сумневу, геній!
Дык той шэдэўр і напішы!

Я не маню! Пацвердзі, Лёва:
Ён існы геній! Так ці не?
– Пацверджу. Пішаш адмыслова,
І нават лепей за мяне…

…Ах, як шкада! На словах гэтых
Дзівосны абарваўся сон.
Ноч. Цішыня. У спальню ветах
Зірнуць спрабуе, бы шпіён…

Як Трындунец расплюшчыў вочы,
Не сумняваўся ён ані,
Што вешчы гэты сон, прарочы,
І што Тургенеў не маніў.

Яму пад сілу тая ношка –
Напіша геніяльны твор!
Натхнёны, ён ускочыў з ложка.
Нарэшце выйдзе на прастор!

Нарэшце быкавым і чорным
Ён падатрэ, як кажуць, нос!
Не назаве тады "прыдворным"
Яго якісь малакасос!

Яшчэ ідэя не саспела,
І не акрэсліўся сюжэт,
А Трындунец падаўся смела
У свой рабочы кабінет.

Ён, на замок узяўшы дзверы,
Спярша хадзіў туды-сюды,

Прысеў, прысунуў стос паперы
І назву вывеў – "Правадыр".

Паверыў: стане явай мэта,
Бо акурат хвілінай той,
Здалося, падмаргнуў з партрэта
З усмешкай хітрай Леў Талстой…

24–31 жніўня 2016 г.

* Тога – парадная верхняя адзежа старажытнарымскай знаці.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Аляксандр БАГДАНОВІЧ:

«Абсурд вісіць у паветры»

Алімпійскі чэмпіён па веславанні на каноэ-двойцы шчыра распавёў “Народнай Волі” пра закулісныя гульні ў вялікім спорце.

Як паведамлялася, напярэдадні Алімпіяды ў Бразіліі Міжнародная федэрацыя каноэ абвясціла пра дыскваліфікацыю мужчынскай зборнай Беларусі за парушэнне антыдопінгавых правіл. Маўляў, у федэрацыі ёсць доказы прыёму беларусамі забароненых прэпаратаў падчас збору ў Францыі. У выніку Гульні прайшлі без беларускіх весляроў, а доказы іх вінаватасці… не прадастаўлены да гэтага часу.

– Хто “заблакаваў” наш удзел у Алімпійскіх гульнях? Тут некалькі варыянтаў, – кажа **Аляксандр БАГДАНОВІЧ** (на фота – справа), які вырашыў ужо канчаткова развітацца з вялікім спортам. – Але асабіста мне падаецца, што ў гэтым пытанні пралабіравала свае медалёвыя інтарэсы Германія, чыя зборная па веславанні на байдарках і каноэ на Алімпіядзе ў адсутнасць асноўных канкурэнтаў заваявала сем узнагарод. З іх чатыры – залатыя. У каноэ-двойцы на 1000 метраў у іх наогул не было ліцэнзіі на гэтай дыстанцыі. Напярэдадні на спаборніцтвах немцы бачылі, у якой форме мы былі, а таму, магчыма, вырашылі не рызыкаваць і прыбраць з дарогі сапернікаў. У выніку прыбралі нас, расіян і атрымалі ліцэнзію. Што адбываецца далей? Дыскваліфікацыю атрымлівае “двойка” з Малдовы, якая выйгравала ў сезоне на Кубку свету. Сказалі: “У вас знайшлі допінг. Не ведаем, што за допінг, але будзем разбірацца”. Пасля паўфінальных заездаў на Алімпіядзе абвяшчаюць малдаванам: “Прабачце, інфармацыя пра допінг была памылковая, але ўдзельнічаць вы ўжо не можаце”.

– А чаму вы думаеце, што тут маецца “нямецкі след”?

– Я ж не сцвярджаю на сто працэнтаў, але самі факты, калі іх скласці ў адну карціну, указваюць на гэта. Тым больш немцы маюць вагу ў Міжнароднай федэрацыі каноэ.

– А што зараз чуваць па “справе беларускіх весляроў”?

– Я думаю, судовае разбіральніцтва абавязкова будзе, таму на нейкі вынік усё ж такі разлічваем. Няхай скажуць, якія законы мы парушалі. Якое парушылі антыдопінгавае правіла? І хто канкрэтна вінаваты, калі паловы дыскваліфікаваных хлопцаў нават не было ў Францыі? Амаль месяц прайшоў, як закончылася Алімпіяда, а ўсе маўчаць, і гэты абсурд вісіць у паветры.

– Успамінаеце тую французскую гісторыю?

– Гэта ж не так даўно было, як яе забыць? Праводзілі перадалімпійскі збор у Францыі, раней да нас ніякіх прэтэнзій не было. Французы ўзялі допінг-пробы ў нас і ў некаторых спартсменаў знайшлі рэшткі мельдонію, які з 1 студзеня гэтага года стаў забароненым прэпаратам. Тады нават не ведалі, якая дазіроўка дазволена, колькі прэпарат утрымліваецца ў арганізме. Але нейкі французскі вучоны, як нам стала вядома пазней, сказаў, што мельдоній выводзіцца з арганізма на працягу трох дзён. Логіка была простая: калі допінг-пробы беларускіх спартсменаў паказалі мельдоній, значыцца, яны прымалі яго ў Францыі і прывезлі ў краіну. А ў Францыі мельдоній прыроўнены да наркотыкаў. Таму быў вобшук, дапытвалі ўсіх, палохалі моладзь… Сур’ёзна так шукалі, бо заглядвалі нават ва ўнітаз. Адзінае, што некалькі капсул з мельдоніем знайшлі ў аднаго трэнера, але ён браў прэпарат для ўласнага карыстання.

– Да якога часу сітуацыя з удзелам беларусаў у Алімпіядзе заставалася нявызначанай?

– Мы трэніраваліся да самага апошняга моманту. І нават калі сказалі, што не паедзем на Гульні, усё роўна не кінулі трэніроўкі ў спадзяванні, што такога абсурду не дапусцяць. Памыляліся.

– За сваю спартыўную кар’еру ўпершыню сутыкаецеся з такой сітуацыяй?

– Да гэтага ніколі такога не бачыў. Мне падаецца, што мы патрапілі “пад малаткі” разам з дыскваліфікаванымі расіянамі, а мы ж суседзі. Думаю, у іншай сітуацыі Міжнародная федэрацыя каноэ не дазволіла б сабе такія дзеянні. Гэта ж трэба: прыдумаць нешта неверагодна абстрактнае, каб адлучыць ад Алімпійскіх гульняў усю каманду! Увогуле, за перадалімпійскі сезон спартыўныя чыноўнікі прыбралі чатыры мацнейшыя ў свеце зборныя – беларусаў, румын, малдаван і расіян. Што тады казаць пра канкурэнцыю ў гэтым відзе спорту?

– Аляксандр, гэтая непрыемная гісторыя нейкім чынам паўплывала на тое, што вы вырашылі пакінуць спорт?

– Не, я зараней ведаў, што гэта будзе мая апошняя Алімпіяда. Хацелася завяршыць спартыўную кар’еру прыгожа, з алімпійскімі медалямі. Але атрымалася тое, што атрымалася. І сёння, калі пабачыў, якія гульні ідуць у вялікім спорце, нават не за сябе перажываю. Калі мы не будзем адстойваць сваю рэпутацыю, то праз гады і з нашымі маладымі спартсменамі тое самае зробяць. Не пусцяць на спаборніцтвы толькі таму, што некаму іншаму спатрэбіцца медаль. Краіне, нашым спартыўным чыноўнікам трэба заваёўваць большы аўтарытэт у свеце. Каб з намі лічыліся.

– 34 гады для веславання – гэта шмат?

– Пенсіённы ўзрост. Гэта вельмі складаны від спорту, а арганізм не жалезны. Да таго ж я з той катэгорыі спартсменаў, якіх не задавальняе проста прысутнасць у спорце толькі для таго, каб ствараць масоўку. Не можаш ужо перамагаць – ідзі займацца іншай, больш карыснай справай.

Алесь СІВЫ.

САД, ОГОРОД

Ликбез по удобрениям

Хорошо, когда огород и сад радуют шикарным урожаем. Но рано или поздно урожайность падает, а значит, надо потратиться на удобрения. Чтобы не тратить деньги зря, ознакомьтесь с нашей таблицей.

Название удобрения	Доза	Под что вносить	Особенности
Аммиачная селитра	15–25 г на 1 кв. метр	Ранней весной под все культуры, летом под капусту, огурцы и зелень.	Хорошо растворяется в воде, долго действует, эффект проявляется очень быстро.
Сульфат аммония	75–95 г на 1 кв. метр	На всей площади сада и огорода поздно осенью под перекопку.	Удобрение очень хорошо поглощается почвой, почти не выветривается и не вымывается.
Мочевина	До 20 г на 1 кв. метр	Лучшее из азотных удобрений. Вносят и рано весной, и в первую половину лета под все культуры.	Смешивать мочевину и аммиачную селитру нельзя.
Кальциевая селитра	До 50 г на 1 кв. метр	Вносят летом под культуры, страдающие от верхушечной гнили, а также слабым раствором опрыскивают яблони и груши.	Лучше вносить в виде жидких подкормок.
Суперфосфат простой гранулированный	30–40 г на 1 кв. метр	Обычно вносят под перекопку под все культуры.	Хранить его надо в сухом помещении.
Суперфосфат двойной	10–15 г на 1 кв. метр	Хорош для подкормок растений во второй половине лета, можно вносить под перекопку или при посеве в бороздки.	Норма почти в три раза меньше, чем у простого суперфосфата за счет большего количества действующего вещества.
Хлористый калий	10–20 г на 1 кв. метр	Используют в основном при внесении под осеннюю перекопку почвы. За зиму вредный хлор выветривается и остается только полезный калий.	Одно из самых дешевых удобрений.
Сернокислый калий	20–30 г на 1 кв. метр	Использовать можно как осенью, так и весной. Самые выгодные весенние и летне-осенние подкормки растений (во время созревания плодов).	Считается одним из лучших бесхлорных удобрений.

ГОНКА ЛЕГЕНД

Свята з зоркамі біятлона, шашлыкамі і «Пагоняй»

У мінулыя выхадныя ў Раўбічах прайшло спартыўнае мерапрыемства, якое шырока рэкламавалася напярэдадні.

“Дар’я Домрачава запрашае! Гонка легенд біятлона-2016”, – на працягу апошніх месяцаў рэгулярна гучала з дынамікаў у метро.

І – дачакаліся! У мінулыя выхадныя ў Мінску ў другі раз прайшла “Гонка легенд біятлона”, у якой бралі ўдзел сусветныя зоркі біятлона, якія ўжо завяршылі сваю кар’еру. **Халвард Ханеволд, Фрудэ Андэрсен, Каці Вільхельм, Флоранс Баверэль, Ліў-Грэтэ Шельбрэйд, Вольга Зайцава, Алена Зубрылава…** Адносна не так даўно мы бачылі іх на трасах, для многіх гэта былі “недасягальныя” зоркі, а зараз да іх можна было проста падысці і ўзяць аўтограф.

Дарэчы, за дзень да гонкі былым спартсменам паказалі горад – яны наведалі Музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, Нацыянальную бібліятэку, Беларускі дзіцячы хоспіс. Пасадзілі дрэвы на адмысловай алеі і традыцыйна пакаштавалі беларускую нацыянальную кухню. І ўсе, як адзін, былі ў захапленні ад чысціні сталіцы.

А ў дзень гонкі для ўдзельнікаў яе вынікі, скажам шчыра, былі не такія ўжо і важныя. Для балельшчыкаў, якія прыехалі ў “Раўбічы”, расклад на п’едэстале таксама быў не на першым месцы.

Аўтограф-сесія спартсменаў, шашлыкі, культурная праграма… Дарэчы, на стадыёне былі заўважаны аматары біятлона, якія прыехалі на свята ў майках з “Пагоняй”. На шчасце, да разбіральніцтва з міліцыяй справа не дайшла, як гэта нярэдка здаралася на футболе. Ды і гасцей было багата, напэўна, нікому не хацелася псаваць свята.

Дарэчы, хтосьці, магчыма, хацеў убачыць у “Раўбічах” і трохразовую алімпійскую чэмпіёнку **Дар’ю Домрачаву**, але сама спартсменка, якая ў хуткім часе стане маці, вырашыла, што ў гэтай сітуацыі ёй больш камфортна будзе знаходзіцца дома. Хаця свайго мужа – “караля біятлона” Б’ёрндалена на мерапрыемства адправіла, каб той папрысутнічаў і ўручыў падарунак Лукашэнку.

“Даша дома, але цікавіцца тым, што тут адбываецца, – распавяла маці біятланісткі – Ларыса Аляксееўна. – *Упэўнена, яна задаволена такім святам…”*

Кастусь МАРЧУК.

Паломніцкія падарожжы. Гарачыя туры

Сам не маеш часу на адпачынак – зрабі падарунак бацькам і атрымаеш дадатковую зніжку 5%.

Ізраіль – цудоўная краіна. Кожны, хто хоць раз пабываў на Святой Зямлі, марыць зноў вярнуцца туды. Менавіта гэтая зямля, па якой некалі хадзіў Ісус, цяпер духоўна ўзбагачае паломнікаў з усяго свету. У краіне, якая абмываецца водамі трох мораў і сталіцай якой з’яўляецца Іерусалім – горад, прызнаны святым трыма сусветнымі рэлігіямі, павінен пабываць кожны.

Выдатная магчымасць наведаць Святую Зямлю ёсць і ў вас – вось ужо некалькі гадоў Piligrymka.by прапануе разнастайныя паломніцкія туры ў Ізраіль. Сотні пілігрымаў з Беларусі пабывалі ў Іерусаліме за апошнія некалькі гадоў разам з намі. У пілігрымку можа ехаць кожны, незалежна ад узросту і канфесійнай прыналежнасці.

Гэтай восенню лепшая прапанова ад Piligrymka.by – унікальная магчымасць сумясціць паломніцкую паездку і адпачынак на Міжземным моры ў Нетаніі!

У Віфлееме (4 ночы) пражыванне ў атэлі **«Golden Park»** – гэта добры, прыгожы атэль (3*) з басейнам. Раніцай і ўвечары ёсць магчымасць паплаваць. У Нетаніі (4 ночы) – **«Galil»:** гэта цвёрдая “тройка” эканом-класа на беразе мора. Размешчаны каля прагулачнай зоны горада і цэнтральнай плошчы Нетаніі.

Запрашаем вас у паломніцкі тур у Ізраіль з 28 верасня па 6 кастрычніка 2016 года.

Кошт паездкі – 1555 рублёў.

Мы пабываем там, дзе правёў сваё зямное жыццё Збаўца, дзе ён нарадзіўся, прапаведаваў і быў укрыжаваны, а таксама ўбачым Кану Галілейскую, гару Фавор, Галілейскае мора (возера Кінэрэт), Мёртвае мора, Табху, Віфлеем, Іерусалім, Іардан, Назарэт, Іерыхон, Эйн-Карэм, Яфу… А таксама адпачнём на Міжземным моры ў Нетаніі…

Гэтай восенню вы таксама маеце ўнікальную магчымасць наведаць месца аб’яўлення Маці Божай у Фаціме (Партугалія).

З нагоды 100-гадовага юбілею аб’яўленняў, у Фаціме малітву ўзначаліць Мітрапаліт Мінска-Магілёўскі арцыбіскуп Тадэвуш Кандрусевіч, а таксама будзе асвечана фігура Маці Божай Фацімскай, якая пасля прыедзе на Беларусь.

Мы прапануем вам адправіцца ў цікавейшае падарожжа разам з намі з 26 верасня па 11 кастрычніка 2016 года і наведаць Ліхень, Кёльн, Парыж, Люрд, Сант’яга дэ Кампастэла, Фаціму, Лісабон, Барселону, Падую і Чэнстахову!

Мы праедзем усю Еўропу! Акунёмся ў воды акіяна! З новымі светлымі думкамі вернемся дамоў.

Кошт паездкі – 1500 рублёў.

Перадкалядная Герма-нія!

Прапануем вам далучыцца да казачнага падарожжа ў Германію (12–22 снежня 2016 г.), падчас якога вы зможаце не толькі адпачыць, але і атрымаць унікальную магчымасць пазнаёміцца з разнастайнай еўрапейскай культурай, у прыватнасці, узяць удзел у славутых перадкалядных кірмашах, якія штогод адбываюцца перад святамі Божага Нараджэння !

Праграма пілігрымкі прадугледжвае чатырохразовае харчаванне і размяшчэнне ў адным гатэлі на ўвесь час пражывання. Вам гарантавана добрая кампанія, суправаджэнне групы высокаадукаваным гідам, а таксама насычаная экскурсійная праграма.

Вы пабачыце Хельмштадт, Магдэбург, Браўншвейг, Вольфсбург, Гослар, Берлін або Дрэздэн.

Кошт паездкі – 933 рублі.

Запрашаем у ваша найлепшае падарожжа з Piligrymka.by!

Каб узяць удзел у паломніцтве, патэлефануйце нам: **Velcom +375 29 66-35-110, МТС +375 33 35-35-110.**

З праграмамі пілігрымак вы можаце азнаёміцца на нашым сайце: www.piligrymka.by

Даведка пра арганіза-тараў тура

Рымска-каталіцкая парафія Св.І.Кунцэвіча ў г.п.Расоны з’яўляецца афіцыйным арганізатарам паломніцкіх аўтобусных тураў па святых месцах Еўропы і авіятураў у Грузію, на Мальту і ў Ізраіль на Святую Зямлю. Дзесяцігадовы досвед працы ў арганізацыі пілігрымак. Сваіх прадстаўнікоў мае ў Мінску, Віцебску, Полацку і іншых гарадах Беларусі.

Арганізатары пілігрымак не маюць камерцыйных мэт. Прыход Святога Іасафата Кунцэвіча Віцебскай Епархіі Рымска-каталіцкай царквы. УНП 300807447

ВЕДАЙ НАШЫХ!

«Гэта была Паралімпіяда Ігара Бокія…»

Беларускі паралімпіец пераўзышоў уласнае дасягненне па колькасці ўзнагарод Паралімпіяды-2012 у Лондане.

XV летнія Паралімпійскія гульні, якія праходзілі 7–18 верасня ў Рыа-дэ-Жанейра, абвешчаны закрытымі.

Усяго ў скарбонцы беларускай зборнай 10 медалёў, у тым ліку 8 залатых і 2 бронзавыя ўзнагароды. Больш за ўсё ўзнагарод у плыўца Ігара Бокія, ён заваяваў 7 медалёў (6 залатых і 1 бронзавы). Акрамя таго, у яго два рэкорды свету і шэсць рэкордаў Паралімпійскіх гульняў! Чэмпіёнамі таксама сталі плывец Уладзімір Ізотаў і Андрэй Праневіч (фехтаванне на калясках). Бронза ў кіданні кап’я – у Аляксандра Трыпуця. Беларусь на 19-м месцы ў агульным заліку, калі лічыць па залатых медалях.

Такім чынам, Бокій пераўзышоў уласнае дасягненне па колькасці ўзнагарод Паралімпіяды-2012 у Лондане. Чатыры гады таму на яго рахунку было пяць залатых і адна сярэбраная ўзнагарода. Усяго ў беларуса цяпер 13 узнагарод Паралімпійскіх гульняў.

“Гэта была Паралімпіяда Ігара Бокія”, – пішуць у сацыяльных сетках балельшчыкі, віншуючы плыўца з чарговым поспехам.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ФУТБОЛ

Сталічнае «Дынама» і «Мінск» парадавалі галамі

Адбыліся матчы 22-га тура чэмпіянату краіны па футболе ў вышэйшай лізе.

Вось вынікі матчаў: “Слуцк” – “Нафтан” (Наваполацк) – 1:1, “Мінск” – “Славія” (Мазыр) – 6:2, “Белшына” (Бабруйск) – “Іслач” (Мінскі раён) – 0:0, “Дынама” (Мінск) – “Граніт” (Мікашэвічы) – 5:0, “Тарпеда-БелАЗ” (Жодзіна) – “Дынама” (Брэст) – 0:1, “Віцебск” – “Гарадзея” – 1:1, “Крумкачы” (Мінск) – “Шахцёр” (Салігорск) – 0:1.

Турнірнае становішча

Каманды	Гульні	Выйгрышы	Нічыі	Паражэнні	Мячы	Ачкі
БАТЭ	22	17	3	2	54–19	54
Шахцёр	22	11	6	5	32–16	39
Дынама (Мн)	21	9	8	4	32–22	35
Мінск	22	10	5	7	33–23	35
Іслач	22	9	6	7	27–28	33
Гарадзея	22	8	9	5	27–20	33
Тарпеда-БелАЗ	21	9	5	7	32–23	32
Дынама (Бр)	22	9	4	9	32–34	31
Віцебск	22	8	6	8	20–16	30
Крумкачы	22	8	5	9	21–26	29
Славія	22	7	6	9	25–33	27
Нёман	22	5	6	11	13–29	21
Граніт	22	4	9	9	16–38	21
Слуцк	22	4	9	9	17–29	21
Белшына	22	4	6	12	26–34	18
Нафтан	22	3	7	12	16–33	16

Адрас рэдакцыі: 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 328-68-71.
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info

Падпісныя індэксы:
63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 19.09.2016 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 26 265 экз. Заказ № 3544

